

Lag och ordning, utrikes- och försvarsfrågor

Kommitté 8 – Motioner

Slutprotokoll, Partistämman 2019

NÄRODLAD
POLITIK

Centerpartiet

Innehåll

8.1: Internationell politik för frihet	2
8.2, 8.3 Skogsbränder	14
8.4: Mönstring för 18-åringar	16
8.5: Totalförsvarsplikt	17
8.6: Framtidens drivmedelsplan	18
8.7, 8.8, 8.9: Livsmedelsförsörjning	19
8.10: Vaccintillverkning	22
8.11, 8.12: Krisberedskap och civilt försvar	23
8.13: Undanröjande av gränshinder	25
8.14: Nordiska samarbetet	26
8.15, 8.16: Nato	27
8.17: Kärnvapen	28
8.18: Vapenexport	30
8.19: Globalt samarbete	31
8.20, 8.21: Gängkriminalitet	32
8.22: Vapenamnesti	33
8.23: Blåljuspersonal	34
8.24: Mutor	35
8.25: Kommunal polis	36
8.26 Deputerade poliser	37
8.27, 8.28: Beredskapspolis	38
8.29: Polisens legitimation vid pensionering	38
8.30: Tryggare bostadsområden	39
8.31: Kameraövervakning	40
8.32, 8.33, 8.34, 8.35, 8.36, 8.37: Djurrättsrelaterad brottslighet	40
8.38: Ordningslagen	45
8.39: Kontrollerande beteende	45
8.40: Sexköp	46
8.41: Spärmlista	48
8.42: Centrum mot hedersförtryck	48
8.43: Slöja	49
8.44: Hedersrelaterat våld och förtryck	50
8.45: Sekretess för vittnen	51
8.46, 8.47, 8.48: Rättsstatliga frågor	51
8.49, 8.50, 8.51: Brottsoffer	56
8.52: Skadestånd och ersättning i brottmål	58
8.53: Kränkningersättning	59
8.54: Hets mot folkgrupp	60
8.55, 8.56, 8.57, 8.58, 8.59, 8.60: Brott och påföljder	60
8.61: Bilmålvakter	65
8.62: Vapenlagstiftning	65
8.63: Offerlösa brott	66
8.64: Samhälleliga satsningar	66
8.65: Straffmyndig ålder	67
8.66: Övervakning	68

8.1: Internationell politik för frihet

Värna den liberala demokratin

- 8.1.1 Centerpartiet ska verka för att det övergripande målet för svenskt bistånd är att utveckla och upprätthålla juridiska och byråkratiska institutioner och den fria marknaden, samt se till att mänskliga fri- och rättigheter upprätthålls i mottagarländerna.
- 8.1.2 Centerpartiet ska verka för att strängare sanktioner verkställs mot de medlemsstater inom EU som inte respekterar grundläggande demokratiska och rättsstatliga principer.
- 8.1.3 Centerpartiet ska verka för att införa ett demokrati- och jämställdhetskrav på medlemsländerna i FN:s råd för mänskliga rättigheter.
- 8.1.4 Centerpartiet slopar det nuvarande enprocentsmålet för bistånd och ersätter det med en biståndsbudget som fastställs för fyraårsperioder på liknande sätt som forskningsbudgeten.
- 8.1.5 Centerpartiet ska verka för att avskaffa den ordning där en del av biståndsanslagen, och därmed myndighetsutövning, delegeras till svenska civilsamhällesorganisationer. I stället bör civilsamhällesorganisationer på lika villkor och i konkurrens söka anslag direkt från myndigheterna genom transparenta anslagsprocesser.
- 8.1.6 Centerpartiet ska verka för att biståndet inte bidrar till undanträngning av privata investeringar, eller att lokalt näringsliv tar onödig skada.
- 8.1.7 Centerpartiet utvecklar nya riktlinjer så att bistånd av akut karaktär, exempelvis klimat- och katastrofbistånd, prioriteras.
- 8.1.8 Centerpartiet ska verka för att negativa konsekvenser för civilsamhället minimeras i beslutsfattande genom att stärkandet av mötes- och föreningsfriheten prioriteras i all internationell politik, inte minst i ambassadernas arbete.
- 8.1.9 Centerpartiet ska verka för att Sida genomför en mer omfattande uppföljning av svenska biståndsmedel, samt att krav på kostnadseffektivitet inom FN-projekt införs.

Frihandel

- 8.1.10 Centerpartiet ska verka för att Sverige driver på EU:s arbete med att reformera WTO genom att anpassa regelverk och avtal efter den globala och digitala ekonomin.
- 8.1.11 Centerpartiet ska vara pådrivande för att Sverige och EU tar initiativ till ett plurilateralt avtal om e-handel, som hålls öppet för att så småningom bli multilateralt.
- 8.1.12 Centerpartiet ska verka för att EU-kommissionens förhandlingsmandat, för ett nytt frihandelsavtal med USA, antas och att förhandlingar påbörjas.

- 8.1.13 Centerpartiet ska verka för att Sverige driver på för att fler skyddade yrken inom EU avregleras för att skapa en bättre fungerande inre marknad för tjänster.
- 8.1.14 Centerpartiet ska verka för att ursprungslandsprincipen, som innebär att man får verka i ett annat land så länge man följer lagstiftningen i sitt hemland, antas som grundregel för utförandet av tillfälliga tjänsteuppdrag inom EU.
- 8.1.15 Centerpartiet ska verka för att EU:s inre marknad fördjupas, med särskilt fokus på regelförenklingar som sänker trösklarna för små och medelstora företag.
- 8.1.16 Centerpartiet ska verka för att Sverige inför en mekanism för att granska utländska investeringar i samhällsviktiga sektorer, som ska vara förenlig med den koordineringsmekanism för investeringsgranskning som EU ska ta fram.
- 8.1.17 Centerpartiet ska verka för att EU:s sanktioner i större utsträckning än idag kan riktas mot enskilda individer och beslutsfattare, helst i form av en så kallad Magnitskij-lagstiftning på EU-nivå.
- 8.1.18 Centerpartiet ska verka för att EU inför bindande lagstiftning för att förhindra att företag med kopplingar till icke-demokratiska stater överför teknik med militära användningsområden till dessa stater.

Rusta för fred

- 8.1.19 Centerpartiet ska verka för att försvarsbudgeten uppgår till minst två procent av BNP år 2027.
- 8.1.20 Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete inom ramen för Nordefco.
- 8.1.21 Centerpartiet ska verka för ett skarpt demokratikriterium, kravställande på mänskliga rättigheter och jämställdhet i länder dit svensk export av försvarsmateriel sker.
- 8.1.22 Centerpartiet ska verka för svenskt deltagande i fler Pesco-projekt.
- 8.1.23 Centerpartiet ska verka för stärkta nordiska och europeiska samarbeten vid anskaffning och utveckling av militärt materiel.
- 8.1.24 Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete med Finland, med gemensam försvarsplanering och delning av militära förmågor.
- 8.1.25 Centerpartiet ska verka för höjda anslag för försvarsforskning och materielutveckling, såväl i Sverige och i Norden som inom EU.
- 8.1.26 Centerpartiet ska verka för att EDF-medel för forskning och utveckling av försvarsmateriel inte bara delas ut till projekt där två eller fler medlemsstater är inblandade, utan att projektets potential ska vara den avgörande faktorn.

- 8.1.27 Centerpartiet ska verka för att uppköp av materiel inom ramen för Pesco sker genom en transparent process som även möjliggör för utomeuropeiska företag att konkurrera om kontrakt.
- 8.1.28 Centerpartiet ska verka för en förenkling av upphandlingsprocessen av försvarsmateriel, så att pålitliga partners premieras och inte behöver upprepad säkerhetsgranskning i detalj inför varje enskild upphandling.
- 8.1.29 Centerpartiet ska verka för att berörda expertmyndigheter som Försvarets materielverk får större ansvar i frågor som rör försvar och säkerhet, i synnerhet för upphandlingen av materiel.
- 8.1.30 Centerpartiet ska verka för att leverantörskedjor för europeiska försvarstekniska företag granskas noga för att förhindra läckage av militär teknik till främmande makter.
- 8.1.31 Centerpartiet ska verka för att Försvarmakten ska öka användningen av biobränsle som drivmedel för militära fordon.

Stärk EU både inåt och utåt

- 8.1.32 Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och möjliggör starkare partnerskap för kringliggande länder.
- 8.1.33 Centerpartiet ska verka för att Köpenhamnskriterierna uppdateras och skärps.
- 8.1.34 Centerpartiet ska verka för att ett nytt avtal inom det östliga partnerskapet, som inte tillåter militära samarbeten med Ryssland, verkställs.
- 8.1.35 Centerpartiet ska verka för att kvalificerad majoritetsröstning (QMV) istället för konsensus används i fler beslut inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, framför allt i frågor som rör mänskliga rättigheter och beslut om sanktioner.
- 8.1.36 Centerpartiet ska verka för att Europeiska försvarsbyrån (EDA) ska få ett större ansvar för samordning av medlemsstaternas försvarsresurser.
- 8.1.37 Centerpartiet ska verka för att EU:s bedrägeribekämpningsbyrå Olaf får en starkare tillsynsroll och därmed kan få fler som misstänkts för bedrägerier med EU-medel att åtalas.
- 8.1.38 Centerpartiet ska verka för att EU får ett tydligare mandat för gemensamma åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet.
- 8.1.39 Centerpartiet ska verka för att Sverige ska ansluta sig till den europeiska åklagarmyndigheten EPPO.
- 8.1.40 Centerpartiet ska verka för att stärka Europols arbete inom terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis- och rättsvårdande myndigheter.

- 8.1.41 Centerpartiet ska verka för att Sverige ska delta fullt ut i alla delar av den Europeiska bankunionen.
- 8.1.42 Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av en skuldfördelningsmekanism för europeiska banker.
- 8.1.43 Centerpartiet ska ställa sig positivt till att Sverige i framtiden går med i Eurozonen och i EMU:s tredje steg.
- 8.1.44 Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av en mekanism för att hantera externa ekonomiska chocker i enskilda medlemsstater.
- 8.1.45 Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av Euroobligationer.
- 8.1.46 Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av en gemensam europeisk insättningsgaranti.
- 8.1.47 Centerpartiet ska verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet avskaffas och att varje arbetsgrupp inom ministerrådet i stället får välja sin ordförande, som i Europaparlamentets utskott.
- 8.1.48 Centerpartiet ska verka för att parlamentets verksamhet förläggs stadigvarande till Bryssel.

Partistyrelsens yttrande:

Värna den liberala demokratin

Utgångspunkten för Centerpartiets utrikespolitik är den liberala demokratin, mänskliga rättigheter, individens frihet, frihandel och varje lands rätt att välja sin egen väg utan hot om våld från andra länder. Centerpartiet står upp för den liberala demokratin och den världsordning vi lever i. Det är en självklarhet för Centerpartiet både i utrikes- och biståndspolitiken. Vår syn är att i arbetet med att stå upp för mänskliga rättigheter ingår att verka för att minimera negativa konsekvenser för civilsamhället. Det är Centerpartiets uttalade politik att både prioritera och uppmärksamma civilsamhällesorganisationers situation, det betyder också att hänsyn ska tas till deras behov. Av tradition har svenska ambassader ofta utgjort mötesplats för olika civilsamhällesorganisationer, men det kan också vara så att olika ambassader har olika utmaningar i den miljö de befinner sig. Partistyrelsen instämmer i intentionerna med motionen men menar att det kan bli kontraproduktivt eller icke-effektivt att ge alla ambassader ett uttalat uppdrag att prioritera just stärkandet av mötes- och föreningsfriheten, beroende på landets de befinner sig i utmaningar. Exempelvis kan ambassaderna bli föremål för bevakning som gör att civilsamhällesorganisationerna inte vågar sig dit. Då har uppdraget inte lett till målet. Kontextuell hänsyn måste alltid tas när bäst väg framåt avgörs.

FN är en global mötesplats för dialog för världens länder. Många länder med olika styrelseskick deltar i FN:s arbete, varav flera länder är icke-demokratier och flera står Sverige långt ifrån värderingsmässigt. Men vi ska kunna tala med alla länder inom ramen för FN. Det är det som gör FN unikt. Det kan te sig märkligt att FN råd för mänskliga rättigheter kan bestå av länder som själva inte respekterar mänskliga rättigheter eller kvinnors rättigheter och

ställning. Men att införa ytterligare krav på respekt för mänskliga rättigheter och jämställdhet, utöver det som redan framkommer i FN-stadgan som FN:s länder har skrivit under på, skulle troligtvis inte leda till någon reell förändring. Det är partistyrelsens uppfattning att om FN ska fortsätta vara en global mötesplats där också oliktankande har plats vid bordet måste FN olika kommittéer och nätverk också vara öppna för alla dess medlemmar. Det kan också vara ett sätt för ett land som Sverige att framföra kritik till dessa länder som vi annars kanske inte hade haft en naturligt mötesfora att diskutera vissa frågor, exempelvis jämställdhet, med.

När det gäller frågan om att EU ska införa strängare sanktioner mot de medlemsländer som inte respekterar grundläggande demokratiska principer, inkl. rättsstatens principer så instämmer partistyrelsen i att det är något som ska straffas, även om det är något oklart vad motionären avser med strängare sanktioner. Redan idag finns möjlighet att inleda ett s.k Artikel 7 förfarande mot medlemsländer som åsidosätter unionens grundläggande värden. Ytterst kan ett land förlora rösträtten i rådet. I EP-valet gick Centerpartiet dessutom till val på att sätta demokratilås i EU-budgeten, dvs. att de länder som inte lever upp till de s.k. Köpenhamnskriterierna inte ska få ta del av EU:s pengar. Det är att ta ytterligare steg i den riktning som partistyrelsen tolkar att motionären vill.

Centerpartiets utvecklingspolitik tar sig an de stora globala utmaningarna med lokala och gröna lösningar. Det är vår övertygelse att det är de lokala aktörernas kraft som bygger styrka i utvecklingspolitiken. Lokalt ägandeskap, lokalt och enskilt ägande och deltagande i samhällslivet samt mänskliga rättigheter är alla avgörande faktorer för att åstadkomma förändring och utveckling. Civilsamhällets aktörer i länder som får bistånd har en avgörande betydelse här. Men förändring och utveckling förutsätter naturligtvis också fungerande institutioner som till exempel ett rättsväsende, en fungerande offentlig sektor, ett aktivt civilsamhälle både på lokal och nationell nivå och en fungerande marknadsekonomi. För det krävs också välfungerande flerpartisystem, välfungerande demokratiska partier men också starkt fokus på mänskliga rättigheter som skyddar individen och möjliggör öppen och fri åsiktsbildning och dialog. Partistyrelsen menar fortsatt att biståndspolitikerna måste utgå från båda perspektiven för att vara framgångsrik, den kan inte endast bygga på ett ovanifrånperspektiv eller rättsstats- och institutionsuppbyggnad, eller för den delen prioritera akuta åtgärder framför långsiktigt utvecklingsbistånd. Långsiktighet måste också finnas. För att biståndet ska göra skillnad långsiktigt så måste det komma in tidigt efter en katastrof eller konflikt för att inte viktiga utvecklingssteg går förlorade. Det är en viktig anledning till att det inte är lämpligt att bistånd av akut karaktär såsom katastrofbistånd prioriteras framför utvecklingsbistånd. Det måste förvisso alltid finnas utrymme för katastrofbistånd som kan hantera akuta katastrofer såsom svält, sjukdomar och naturkatastrofer. En av Centerpartiets viktigaste prioriteringar i biståndspolitikerna är dock redan klimatbiståndet något som Centerstudenter också föreslår att det ska vara.

Centerpartiet står upp för enprocent-målet i biståndet och att biståndet ska uppgå till en procent av BNI under hela mandatperioden finns också med i Januariavtalet mellan Centerpartiet, Liberalerna och regeringen. Privata investeringar och privata näringslivet är en nyckel till utveckling i många länder tillsammans med öppenhet och ökad handel. Det är någonting som Centerpartiet driver. Partistyrelsen ställer sig därmed positiv till att biståndet inte ska tränga undan privata investeringar och att lokalt näringsliv inte tar onödigt skada av bistånd.

Centerpartiet driver sedan länge att biståndet måste vara transparent, däri ligger att biståndet måste kunna följas upp. Det gäller både det bilaterala och multilaterala biståndet. Det är viktigt, inte minst för trovärdigheten i biståndet att den följs upp och går att följa hur

pengarna används. Men också att biståndet används på rätt saker, och att de går till organisationer som kan visa resultat i sin verksamhet. Sida har redan idag ett uppdrag att redovisa resultat av biståndet utifrån olika resultatstrategier. Det finns också andra aktörer såsom Expertgruppen för biståndsanalys som analyserar och följer upp effekter av biståndet. Inte minst måste civilsamhällesorganisationerna själva kunna följa upp och redovisa var pengarna går. Partistyrelsen instämmer därför i intentionerna i Centerstudenters motion kring behovet av uppföljning av biståndet men menar att det inte är säkert att Sida är bäst lämpade aktören att utföra ytterligare omfattande uppföljning av svenska biståndsmedel, inte minst p.g.a. risken för olika möjliga jävssituationer. Partistyrelsen ser snarare att den fristående uppföljningen behöver stärkas.

Partistyrelsen är i grunden positiv till att anslag ska kunna sökas på lika villkor och i konkurrens men menar samtidigt att den ordning som nu finns där några större civilsamhällesorganisationer, som exempelvis Forum Syd, får i ansvar att i sin tur involvera flera mindre biståndsaktörer utgör en bra balanspunkt mellan möjligheten att många civilsamhälles- och biståndsorganisationer ska kunna vara verksamma inom biståndet och ökade krav på byråkrati och myndighetsadministration, som ett helt öppet förfarande skulle leda till. Det är en ordning som råder så att inte SIDA ska behöva hantera alla små påsar pengar utan har delegerat det och istället kan ägna sig åt andra mer övergripande frågor kring biståndets utveckling, bl.a. Viktigt i sammanhanget är naturligtvis fortsatt att det finns en transparens i hur biståndet används och var det går.

Frihandel

WTO står för närvarande inför många utmaningar och det finns en reell risk att WTO roll i tvisteförfaranden, precis som motionären skriver, upphör till hösten eftersom det saknas domare. Det skulle vara ett stort slag för den internationella handeln. För Centerpartiet är frihandel en grundläggande princip i en marknadsekonomi, och en förutsättning för en liten och öppen ekonomi att upprätthålla välstånd. Centerpartiet ser att det finns ett behov av WTO-reform för att WTO ska fortsätta vara den normerande internationella handelsorganisationen, där också tvister kan lösas. I arbetet med översynen och reformen ställer sig partistyrelsen positiv till att WTO också anpassas till den globala och digitala ekonomins förutsättningar.

Centerpartiet vill se fler frihandelsavtal och driver redan att ett nytt frihandelsavtal med USA ska förhandlas fram. Det förutsätter dock att båda parter är intresserade av det. I det fall Kommissionen behöver ytterligare förhandlingsmandat är det partistyrelsens mening att Sverige behöver arbeta för att Kommissionen ska få det mandat det behöver för att förhandlingarna ska kunna återupptas i alla dess delar.

Det finns enorma möjligheter med att öppna marknaden mer för tjänster. Sverige är ett litet land och beroende av att kunna sälja varor och tjänster utomlands. Samtidigt är det viktigt att våra höga europeiska standarder för till exempel miljö, livsmedel och djurvälstånd inte sänks. Istället bör EU aktivt arbeta för att de standarder vi tar fram på europeisk nivå så småningom får global spridning. För handelsföretagens del skulle fler frihandelsavtal innebära att det blir enklare för e-handlare att nå enorma mängder konsumenter. Det kräver också fortsatt internationellt samarbete kring internationella standarder och globala riktlinjer. Inte sällan är just standards idag rena icke-tariffära tullar.

Partistyrelsen instämmer med motionären om att det finns behov av att avreglera fler skyddade yrken inom EU. Samtidigt fyller reglerade yrken en funktion inom eftersom det underlättar för EU-medborgaren att arbeta inom ett reglerat yrke. Om en person är EU-

medborgare hanterar de behöriga myndigheterna en ansökan om legitimation eller annan behörighet. Skalan vilka yrken som är reglerade är då bred och partistyrelsen anser att det i första hand, på EU-nivå, behöver öppnas upp för en översyn kring vilka yrken som skulle kunna avregleras och dessutom om det finns andra yrken som skulle behöva regleras. Exempelvis är hovslagare, bergsguide advokat och sjuksköterska reglerade yrken i Sverige. Yrkesbredden är sålunda väldigt bred. En översyn bör ske med öppet mandat utan ett specifikt fokus på att avreglera ett visst antal yrken.

Sverige har ett starkt intresse av goda förutsättningar för tjänstehandel inom EU. Detta skulle gynna svensk tillväxt, svenska företag och svenska konsumenter. Ursprungslandsprincipen är den princip som bäst tillgodoser behovet av ökad fri rörlighet för tjänster inom EU. Den kan snabbt förverkliga en bättre fungerande inre marknad för tjänster och den gör att förutsättningarna för tillfällig tjänsteutövning blir goda. Partistyrelsen instämmer i intentionen att ursprungslandsprincipen på sikt bör vara en grundregel. Partistyrelsen anser dock att eventuella önskade effekter av ursprungslandsprincipen på t.ex. konsumentskyddet, miljöskyddet, djurskyddet, hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster först behöver ses över inom ramen för tjänstedirektivet, innan ursprungslandsprincipen kan bli grundregel.

Partistyrelsen instämmer med motionären i att den inre marknaden behöver fördjupas. Bättre fungerande inre marknad, inte minst på tjänsteområdet och regelförenklingar för småföretagen, som stärker vår gemensamma konkurrenskraft är en avgörande ödesfråga för EU:s och de enskilda medlemsstaternas framtida tillväxt.

Det finns nu regelverk på EU-nivå som möjliggör nationell investeringsgranskning för utländska investeringar. Flera utredningar i Sverige har föreslagit att Sverige ansluter sig till denna. Partistyrelsen delar motionärens syn om att Sverige ska införa en sådan investeringsmekanism som är förenlig med EU-regelverket., Samtidigt vill partistyrelsen också påpeka vikten av att utländska investeringar per se inte får ses som ett hot eller en fara som behöver begränsas, utan varje investering ska beaktas utifrån sina egna förutsättningar.

Partistyrelsen anser i likhet med motionären att det kan vara angeläget att förhindra spridning av teknik som kan användas militärt av icke-demokratiska stater. Det finns nationell exportkontrollagstiftning som reglerar detta i Sverige. Med den teknologiska utvecklingen finns det ett kontinuerligt behov av att se över lagstiftningen på detta område också på EU-nivå. Partistyrelsen är dock negativ till att i nuläget införa ett generellt förbud mot att överföra teknik med militära användningsområden med ytterligare lagstiftning för alla företag som har någon koppling till en icke-demokratisk stat. Koppling är alldeles för brett och riskerar att drabba en stor mängd företag.

Magnitskijlagstiftning syftar till att rikta sanktioner mot enskilda individer och beslutsfattare i större utsträckning. Partistyrelsen delar motionärens syn på att Magnitskijlagstiftning ska införas och helst på EU-nivå. Centerpartiet har vid flertalet tillfällen också motionerat om det men också om att i det fall samsyn inte kan nås på EU-nivå så ska Sverige tillsammans med likasinnade länder kunna genomföra sådan lagstiftning nationellt.

Rusta för fred

Centerpartiet ser ett behov av att ytterligare medel avsätts till försvarsbudgeten, givet det säkerhetspolitiska läget och givet alla de förslag som försvarsberedningen har lagt i sina båda rapporter Motståndskraft och Värnkraft. Försvarsberedningens förslag för det militära försvaret kommer kräva minst 1,5 procent under fram till och med år 2025, därtill kommer stärkningar på det civila försvaret om ca 0,1 procent av BNP. Därtill kommer mer behövas

mellan åren 2026 och 2030 om försvarsberedningens förslag ska bli verklighet. Mot slutet av perioden är bedömningen att försvarsberedningens förslag kommer innebära en kostnadsnivå på ca 2 procent, och det är därför den ambitionen partistyrelsen ställer sig bakom. Det är en konkretisering av en tidigare uttalad ambition om att 2 procent på sikt ska gå till försvaret.

Centerpartiet vill se ett fördjupat nordiskt försvarssamarbete. Kring det finns sedan länge samsyn inom svensk politik. De nordiska ländernas olika säkerhetspolitiska val har ibland satt käppar i hjulet för hur långt det samarbetet de facto har kunnat gå. Den dag Sverige går med i Nato torde det nordiska försvarssamarbetet kunna utvecklas i sin fulla potential. Centerpartiet, och övriga partier i Sveriges riksdag är också positiva till ett fördjupat militärt samarbete med Finland som går bortom fredstid, vilket kräver gemensam försvarsplanering. Partistyrelsen ställer sig positiv att kunna dela försvarsförmågor med Finland, på det sätt som inte minst försvarsberedningen redogör för i sin rapport Värnkraft.

Centerpartiet vill se ett fördjupat försvarssamarbete inom EU. Partistyrelsen ser gärna, likt motionären, att Sverige deltar i fler PESCO-projekt och att Centerpartiet verkar för det så länge det ger ett mervärde för svensk försvarsförmåga att delta i projekten. Sverige ska inte bidra i några projekt som inte leder vår försvarsförmåga framåt. På samma sätt vill vi se ett starkare nordiskt och europeiskt samarbete vid utveckling av militära försvarsförmågor, så länge vi inte förlorar beslutanderätten över vårt nationella försvar. Mervärdet för vår försvarsförmåga måste vara tydligt i varje anskaffning och utveckling som Sverige deltar i.

Det militära försvaret kommer behöva mer pengar kommande år, och ökningskommer behöva göras på i princip alla områden, i enlighet med försvarsberedningens förslag. Forskning, investeringar, övningar, utbildning- det mesta kommer behöva tillföras pengar för att svensk försvarsförmåga och krigsduglighet ska bli bättre. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner och vi står bakom de förslag som försvarsberedningen lämnat och vill att de blir verklighet men vi har ingen möjlighet att uttala oss om hur övriga länder i Norden ska ställa sig till ökade försvarsanslag för forskning och materielutveckling.

Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra, EU-länder och icke EU-länder. Ett av Sveriges viktigaste försvarssamarbeten är med USA. Centerpartiet vill därför att förmåge- och utvecklingsprojekt- och samarbeten som ger ett mervärde och kan finansieras inom EU också ska kunna gå till tredje land, dvs. också utomeuropeiska företag ska kunna konkurrera om medlen. Partistyrelsen delar intentionen med att ett projekts potential bör vara en avgörande faktor för vilka projekt som får finansiering men har också förståelse för syftet med försvarsfonden är att främja att samarbeten mellan två eller fler medlemsländer i utvecklingen av försvarsförmågor.

Det är viktigt att leverantörskedjorna för försvarstekniska företag är så transparenta som möjligt, så exempelvis en säkerhetsprövning kan göras, men partistyrelsen anser att det är otydligt från motionen vem som ska göra en sådan granskning av leverantörskedjorna. Det är också oklart vad det skulle betyda för både europeiska försvarstekniska företag såväl som för den försvarsindustri som finns i Sverige, som ägs av företag i tredje land om förslaget genomfördes så som föreslagit.

Svensk krigsmaterielexport skärptes 2018 och kraven på demokrati och mänskliga rättigheter skärptes då. Partistyrelsen anser inte att det behöver införas ytterligare krav kring bl.a. jämställdhet i exportkontrollagstiftningen utan att fokus nu behöver vara på att de skärpta kraven istället får genomslag i exportkontrollen.

De senaste åren har ansvaret för upphandling av materiel till Försvarsmakten, stort som smått, legat hos Försvarets materielverk. Partistyrelsen menar till skillnad från motionären att processen behöver bli mer sammanhållen än idag, och att Försvarsmakten bör leda den processen eftersom det är dom som bäst känner till sina egna behov och som ska använda materielen i krigsorganisationen. Försvarsmaktens operativa förmåga och planeringen i krig ska vara styrande såväl som försvarsekonomi. När det gäller förenkling av upphandlingsprocessen för försvarsmateriel så menar partistyrelsen att det är viktigt att säkerhet är och ska vara en väsentlig del av de processer de behöver vara det. Förutsägbarhet i processen är en mycket viktig del av det. Partistyrelsen menar förvisso att upphandlingsprocessen ska vara så enkel som möjligt men att säkerhetsgranskningar ska göras där det behövs eftersom exempelvis ägarförhållanden kan ändras, något som i sin tur kan påverka en säkerhetsgranskning.

Centerpartiet driver sedan ett par år redan att Försvarsmakten ska bidra till den gröna omställningen, något som bl.a. kan innebära att användningen av biobränsle som drivmedel för militära fordon ökar.

Stärk EU både inåt och utåt

Östliga partnerskapet är en mycket viktig del av EU:s grannskapspolitik. Det har syftet att minska handelshinder, minska korrupktion, stärka incitament för reformer och för att verka för maximalt närmande till EU-länderna. Vi ser dock att Ryssland också verkar i dessa länder för att skapa instabilitet och instämmer med motionären att östliga partnerskapet behöver stärkas. Utöver det så måste synligheten för östliga partnerskapet öka i dessa länder. Partistyrelsen tror dock inte det är rätt väg att gå att förbjuda dessa länder att samarbeta med Ryssland, inte ens om det är militära samarbeten. Istället måste EU:s erbjudande till länderna i östliga partnerskapet vara så pass attraktivt att de själva väljer en annan väg. EU ska inte vara den aktör som uttryckligen förbjuder något annat land att ingå de avtal de själva önskar ingå.

I östliga partnerskapet finns möjligheten till medlemskap med som den yttersta möjligheten för de länder som genomför de reformer som krävs och som lever upp till Köpenhamnskriterierna. Partistyrelsen menar att Köpenhamnskriterierna är högt satta och att det är viktigt att de uppfylls innan medlemskap kan bli verklighet. Partistyrelsen ser ingen anledning till att de behöver uppdateras och skärpas och Centerstudenter motiverar heller inte sitt förslag i motionen. Däremot är det verkligen viktigt att kriterierna är uppfyllda innan länderna tillåts bli medlemmar, såväl som att de upprätthålls när länderna väl är EU-medlemmar.

Idag fattas beslut med enhällighet inom den gemensamma utrikespolitiken inom EU. Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning till att på sikt bör man kunna övergå till kvalificerat beslutsfattande inom utrikespolitiken. Det är viktigt, bl.a. för att EU med större kraft kan stå upp för EU:s gemensamma intressen, så som formulerade i EU:s fördrag.

Centerpartiet vill att EU ska samarbeta mer på försvarsområdet. Det finns en stor potential i att samarbeta mer och samordna utvecklingen av olika försvarsförmågor inom EU. EDA har en viktig roll i utvecklingen av EU:s försvarssamarbete men det är otydligt vad i medlemsstaternas försvarsresurser motionären vill att EDA ska samordna och vad det större ansvaret skulle innebära. Därför kan partistyrelsen inte bifalla motionen. Ökad samordning inom försvarspolitik på EU-nivå får inte innebära att Sverige förlorar beslutsfattandet över vårt eget försvar och våra egna försvarsresurser.

Olaf är EU:s bedrägeribekämpningsbyrå och utreder bedrägerier, korruption och annan olaglig verksamhet, upptäcker och utreder allvarliga tjänstefel av EU-anställda samt hjälper kommissionen att ta fram och genomföra åtgärder för att förebygga och upptäcka bedrägerier. I april 2017 kom 16 medlemsländer vidare överens om att samarbeta närmare för att bekämpa EU-bedrägerier bättre. De enades om att inrätta Europeiska åklagarmyndigheten (EPPO) genom s.k. fördjupat samarbete. Bedrägerier mot EU måste motverkas med kraft, men Partistyrelsen är inte övertygad om att detta bäst sker genom att lämna vare sig tillsyn eller åtalsmöjligheter till EU. Istället för att Sverige går med i EPPO, vill så anser partistyrelsen att Sverige istället bör arbeta för att stärka redan existerande och fungerande samarbeten och myndigheter såsom Europol och Eurojust. EU har redan ett mandat för gemensamma åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet och Partistyrelsen instämmer i intentionen med denna del av motionen, men anser att mandatet för detta redan finns på plats och att det är ökad samverkan som behövs. Europols arbete inom terrorismbekämpning är mycket viktigt för att skapa trygghet i hela Europa och samarbetet mellan medlemsstaternas polis- och rättsvärdande myndigheter måste stärkas för att upprätthålla och förbättra denna säkerhet.

När EU:s medlemsstater 2012 först kom överens om att inrätta ett gemensamt system inom EU för tillsyn över banker och hantering av banker i kris så Sverige så nej till att delta. Bland annat med motiveringen att länder som inte har euro riskerade att missgynnas inom systemet, och att det skulle leda till för omfattande centralisering. En svensk utredning där för- och nackdelar analyseras ska bli klar i slutet av 2019. Bankunionen har utvecklats sedan den först sjuöskades och fungerar idag relativt väl för dem som är med. Partistyrelsen ser att det behövs starka skäl för att inte Sverige ska vara med, men betänkligheter med ett mer centraliserat beslutsfattande finns fortfarande kvar. Partistyrelsen anser dock att det inte är lämpligt att föregripa utredningen och förorda fullt ut medlemskap i bankunionen i dagsläget.

Sedan finanskrisen briserade 2008 har finansiella företag generellt och banker i synnerhet varit föremål för omfattande regleringar. Senast i raden av regleringar innebär att det är aktieägarna och inte staten som ska ta konsekvenserna av bankers finansiella problem. Grunden i det nya krisramverket vilar på att det är aktieägare och långivare som ska stå för kostnaderna om en bank går över styr. Det åstadkoms genom att aktiekapital skrivs ned till noll och bankobligationer konverteras till nytt aktiekapital. Att ställa ut en generell garanti, som Sverige tillämpade under 90-talskrisen är något som behöver undvikas vid framtida kriser. Det är också på den grunden som det nya krisramverket vilar: Partistyrelsen anser att enskilda privata företag, som banker, inte ska behöva fördela skulder sinsemellan. Det är aktieägarna i slutändan som har ansvar för verksamheten.

Vi respekterar svenska folkets nej till att införa euro som valuta i Sverige och Centerpartiet har länge påpekat riskerna med en gemensam valuta. Tanken med den gemensamma valutan var från början att knyta länderna närmare varandra och skapa tillväxt. När finanskrisen kom utvecklades ekonomin olika i varje euroland. Länderna hamnade i otakt med varandra. Flera euroländer drabbades hårt av krisen. Om man saknar en egen valuta måste varje stat sätta undan pengar för att klara av kriser. Flera av euroländerna har inte gjort det. Även om många viktiga steg tagits för att få till ett bättre fungerande valutasamarbete är det i grunden den svenska folkomröstningen som måste vara vägledande.

Partistyrelsen anser att det ska vara möjligt för EU att utvecklas djupare på vissa områden, utan att alla länder behöver vara med. Redan idag är Sverige med i Schengen-samarbetet, men inte i eurozonen. På samma sätt är det viktigt att några länder ska kunna gå vidare och fördjupa samarbetet inom olika områden, utan att alla behöver vara med. På så sätt kan vi se

till att EU inte blir handlingsförlamat för att vissa länder säger nej till utveckling och reform. Motionärens yrkande tangerar frågan om skuldfördelningsmekanism. Redan vid eurons skapande var problematiken vid kommande så kallade asymmetriska chocker förväntad, och också något som Centerpartiet lyfte i den allmänna debatten. Denna problematik kvarstår men partistyrelsen anser att en på förhand definierad mekanism för att hjälpa enskilda länder riskerar att skapa ett problem där vissa länder inte fullt ut tar ansvar för sin ekonomi. I grunden är budgetdisciplin och goda offentliga finanser det främsta verktyget för att hantera ekonomiska chocker. I grunden är partistyrelsen skeptisk till gemensamma skuldåtaganden inom EU och det gäller även frågan om Euroobligationer. I slutändan är det alltid medborgarna, skattebetalarna, som står risken med obligationer. Detta anser partistyrelsen inte är befogat på EU-nivå. Även i detta fall är det frågan om dels att regelverket kring banker redan har reformerats kraftigt samt att budgetdisciplin och offentliga finanser är nyckeln till att undvika omfattande ekonomiska chocker.

Eftersom frågan om en gemensam europeisk insättningsgaranti i första hand är en fråga för bankunionen behöver det först presenteras konkreta förslag på hur en insättningsgaranti skulle kunna utformas. Från början föreslog kommissionen att bankerna själva skulle bygga upp fonder och sedermera att nationella medel ska användas innan en europeisk insättningsgaranti träder in. Partistyrelsen anser att frågan om en insättningsgaranti är komplex och samverkar med flera andra regleringar inom ramen för bankunionen. Centerpartiet bör därför inte på ett generellt plan uttala sig för en gemensam garanti. Även detta är en fråga som kan aktualiseras först efter att den svenska utredningen om eventuellt inträde i bankunionen presenteras i november 2019.

Centerpartiet har sedan flera år drivit att Europaparlamentet ska upphöra med flytten mellan Bryssel och Strasbourg och kommer fortsätta detta arbete. När det gäller att, som motionären föreslår, verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet avskaffas och ersätts av ordföranden för varje arbetsgrupp är det något som partistyrelsen i dagsläget inte ser ett behov av. Det finns redan idag en balans där ett permanent ordförandeskap i Europeiska rådet ger kontinuitet men där roterande ordförandeskap i ministerrådet ger också mindre länder tillfälle att periodvis vara med att styra rådets interna agenda. Dessutom samordnas redan i dag det roterande ordförandeskapet mellan avgående och inkommande ordförandeländer.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.1.2 Centerpartiet ska verka för att strängare sanktioner verkställs mot de medlemsstater inom EU som inte respekterar grundläggande demokratiska och rättsstatliga principer.

8.1.6 Centerpartiet ska verka för att biståndet inte bidrar till undanträngning av privata investeringar, eller att lokalt näringsliv tar onödig skada.

8.1.10 Centerpartiet ska verka för att Sverige driver på EU:s arbete med att reformera WTO genom att anpassa regelverk och avtal efter den globala och digitala ekonomin.

8.1.12 Centerpartiet ska verka för att EU-kommissionens förhandlingsmandat, för ett nytt frihandelsavtal med USA, antas och att förhandlingar påbörjas.

8.1.15 Centerpartiet ska verka för att EU:s inre marknad fördjupas, med särskilt fokus på regelförenklningar som sänker trösklarna för små och medelstora företag.

8.1.16 Centerpartiet ska verka för att Sverige inför en mekanism för att granska utländska investeringar i samhällsviktiga sektorer, som ska vara förenlig med den koordineringsmekanism för investeringsgranskning som EU ska ta fram.

8.1.17 Centerpartiet ska verka för att EU:s sanktioner i större utsträckning än idag kan riktas mot enskilda individer och beslutsfattare, helst i form av en så kallad Magnitskijlagstiftning på EU-nivå.

8.1.20 Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete inom ramen för Nordefco.

8.1.22 Centerpartiet ska verka för svenskt deltagande i fler Pesco-projekt.

8.1.23 Centerpartiet ska verka för stärkta nordiska och europeiska samarbeten vid anskaffning och utveckling av militärt materiel.

8.1.24 Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete med Finland, med gemensam försvarsplanering och delning av militära förmågor

8.1.27 Centerpartiet ska verka för att uppköp av materiel inom ramen för Pesco sker genom en transparent process som även möjliggör för utomeuropeiska företag att konkurrera om kontrakt.

8.1.31 Centerpartiet ska verka för att Försvarsmakten ska öka användningen av biobränsle som drivmedel för militära fordon.

8.1.32 Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och möjliggör starkare partnerskap för kringliggande länder.

8.1.35 Centerpartiet ska verka för att kvalificerad majoritetsröstning (QMV) istället för konsensus används i fler beslut inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, framför allt i frågor som rör mänskliga rättigheter och beslut om sanktioner.

8.1.40 Centerpartiet ska verka för att stärka Europols arbete inom terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis- och rättsvårdande myndigheter.

8.1.48 Centerpartiet ska verka för att parlamentets verksamhet förläggs stadigvarande till Bryssel.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.1.8

8.1.9

8.1.11

8.1.13

8.1.14

8.1.19

8.1.25

8.1.26

8.1.38

Partistämman avslog följande motioner:

8.1.1

8.1.3

8.1.4

8.1.5

8.1.7

8.1.18

8.1.21

8.1.28

8.1.29

8.1.30

8.1.33

8.1.34

8.1.36

8.1.37

8.1.39

8.1.41

8.1.42

8.1.43

8.1.44

8.1.45

8.1.46

8.1.47

8.2, 8.3 Skogsbränder

8.2.1 att verka för att Sveriges riksdag skyndsamt beslutar om inköp av två stycken flygplan för brandsläckning med en kapacitet om minst sextusen liter vatten samt

8.2.2 att man monterar ett tiotal lyftkrokar på flygvapnets helikoptrar med tillhörande vattenbehållare.

8.3.1 att Beredskapen att från luften tidigt upptäcka skogsbränder måste höjas men även att snabbt kunna släcka dessa bränder med flygburna farkoster som kan bära stora vattenvolymer

8.3.2 att Det ska finnas brandmän med specialutbildning i att klara stora skogsbränder, som kan rycka ut över hela landet när det behövs

8.3.3 att Få till en samordning mellan kommuner och mellan regioner för att vara bättre förberedd inför stora skogsbränder men även översvämningar

8.3.4 att Kommunerna tillförs ekonomiska resurser för investeringar för att bättre hantera både stora skogsbränder och översvämningar

Partistyrelsens yttrande:

Med anledning av klimatförändringar, ett mer extremt väder och erfarenheterna av de stora skogsbränderna både i Västmanland 2014 och runt om i landet sommaren 2018, behöver beredskapen för skogsbränder förbättras på flera olika sätt.

Partistyrelsen delar i stort problembeskrivningarna som motionärerna ger. Centerpartiet har redan tidigare föreslagit flera åtgärder för att förbättra beredskapen mot skogsbränder. Bl.a. har vi motionerat om att det behövs satsningar på nationell brandbekämpningsförmåga från luften. I samband med de stora skogsbränderna sommaren 2018 var Centerpartiet tidigt ute och föreslog att brandsläckningsflygplan skulle köpas in. Även om Partistyrelsen instämmer i att brandsläckningsplan behöver köpas in kan partistyrelsen inte uttala sig om vilken typ av flygplan som är bäst för ändamålet utan vill lämna det upp till experterna att avgöra. MSB stärker helikopterförmågan att släcka bränder redan sommaren 2019, det välkomnar vi. Det finns med i MSB långsiktiga plan att köpa in brandsläckningsplan, först av mindre karaktär, där efter större sådana. Naturligtvis är det bästa om alla helikoptrar i statens tjänst kunde utrustas med lyftkrokar och vattenbehållare för att vid behov bidra till att stärka brandsläckningsförmågan. Centerpartiet har tidigare motionerat om att det behöver utredas vilken uppgift Försvarmakten ska ha vid civila kriser. Det kan också finnas andra myndigheter som kan bidra till förmågan såsom exempelvis Sjöfartsverket. Partistyrelsen instämmer därför även här i intentionerna men gör bedömningen att det är svårt för partistyrelsen att bedöma exakt hur många lyftkrokar som eventuellt måste köpas in. Det måste experterna bedöma i detalj.

Centerpartiet har också sedan tidigare föreslagit att möjligheten att återigen ge statligt stöd för skogsbrandsbevakning måste utredas, som ett sätt att tidigt kunna upptäcka skogsbränder.

Vidare har Centerpartiet länge och på flera olika sätt lyft att det behöver utbildas flera brandmän på fler ställen i landet. Det ser nu ut att bli verklighet, även om mer kan göras för att öka kunskapen att släcka just skogsbränder. Partistyrelsen anser att förslaget om att det ska finnas brandmän med specialutbildning i att klara stora skogsbränder är intressant och bra, och ställer sig positiv till det.

Partistyrelsen instämmer också i att det behövs en samordning mellan kommuner och regioner för att vara bättre förberedd inför stora skogsbränder men även översvämningar. Erfarenheter av olika typer av kriser visar att just samordning och samverkan behöver bli bättre. Den organisation som skapas för att få till bättre samordning och samverkan måste kunna hantera både fredstida kriser såsom skogsbränder och översvämningar men också

exempelvis pandemier eller terrorhändelser, såväl som händelser under höjd beredskap eller krig. Den särskilde utredare som utrett bl.a. erfarenheterna av skogsbränderna 2018 har flera förslag som syftar till att det ska bli lättare att samverka och kommunicera mellan olika aktörer vid en större räddningsinsats, bl.a. föreslår han allt från att alla kommuner ska ingå i en systemledning. Erfarenheterna från skogsbränderna 2018 visar att de räddningstjänster som gjorde det lyckades bättre i släckningsarbetet än de som inte gjorde det.

Partistyrelsen delar synen att kommuner kan behöva tillföras ekonomiska resurser för investeringar för att bättre kunna hantera skogsbränder och översvämningar. Kommunernas möjligheter att förebygga klimatrelaterade naturolyckor behöver stärkas. Det är en av anledningarna till att regeringen och Centerpartiet och Liberalerna i vårändringsbudgeten 2019 valde att höja anslaget för förebyggande av åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor med 55 miljoner kronor. Det kan användas som ersättning till kommuner för att de ska kunna finansiera åtgärder för att förebygga naturolyckor och för vissa åtgärder att kunna stärka förmågan att bedöma och hantera översvämningrisker. Det kommer dock behövas även finansiering från kommunerna själva för att hantera och förebygga de risker som finns inom kommunens gränser.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.3.1 Att Beredskapen att från luften tidigt upptäcka skogsbränder måste höjas men även att snabbt kunna släcka dessa bränder med flygburna farkoster som kan bära stora vattenvolymer.

8.3.2 Att det ska finnas brandmän med specialutbildning i att klara stora skogsbränder, som kan rycka ut över hela landet när det behövs.

8.3.3 Att få till en samordning mellan kommuner och mellan regioner för att vara bättre förberedd inför stora skogsbränder men även översvämningar.

8.3.4 Att kommunerna tillförs ekonomiska resurser för investeringar för att bättre hantera både stora skogsbränder och översvämningar.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.2

8.4: Mönstring för 18-åringar

8.4.1 Att uppdra till partistyrelsen att driva frågan att samtliga svenska medborgare som fyllt 18 år ska genomgå mönstring.

8.4.2 Att uppdra till partistyrelsen att verka för att en obligatorisk totalförsvarsutbildning ska införas direkt efter avslutade gymnasiestudier

Partistyrelsens yttrande:

Det säkerhetspolitiskt försämrade omvärlden och försvarsmaktens stora personalbehov har gjort det nödvändigt att återinföra värnplikten. Behovet av soldater och officerare kommer bli än större kommande år. Motionärerna föreslår att samtliga svenska medborgare som fyllt 18

år ska genomgå mönstring samt att en obligatorisk totalförsvarsutbildning ska införas direkt efter avslutade gymnasie studier.

Redan idag omfattas alla i Sverige mellan 16 och 70 år av en totalförsvarsplikt som innebär att de, om det behövs, är skyldiga att delta i verksamhet som krävs för att förbereda Sverige för krig. Centerpartiet har redan tagit ställning för att plikten återaktiveras eftersom omvärldsläget och Försvarmaktens rekryteringsbehov gjort det nödvändigt.

Det är en person fyller 18 måste man lämna mönstringsunderlag på webben och utifrån dessa bedöms om personen ska tas ut till mönstring och sedan ev. skrivas in till grundutbildning med värnplikt. Totalförsvarsplikten ger också möjligheter att, om behovet finns, inkalla personer även för det civila försvarets behov. För närvarande genomförs inte någon sådan utbildning men Försvarsberedningen bedömer i sin rapport *Motståndskraft* att om behov av grundutbildning finns för att säkra personalbehovet inom det civila försvaret så kan 600 civilpliktiga årligen genomgå en grundutbildning på 60 dagar vid någon av MSB skolor från 2023. Centerpartiet står bakom den bedömningen av Försvarsberedningen.

Centerpartiet menar att behoven måste vara styrande när staten kallar in svenska medborgare till pliktjänstgöring. Viktiga ingångsvärden ska också vara den enskildas motivation och intresse. Att kalla in personer med plikt, om än bara till mönstring, som går utöver det behov som finns är svårt att motivera. Vår utgångspunkt är att det system som idag finns där alla de år de fyller 18 får fylla i ett mönstringsunderlag och utifrån det ev. tas ut till mönstring och eventuell värnplikt, kombinerat med rekryteringen av frivilliga som fortfarande finns, är tillräcklig. Det kommer finnas många vägar in för den som i framtiden vill bidra till det civila försvaret. Den som inte rekryteras till civil- eller militär pliktjänstgöring kan också hitta vägar via någon av de frivilliga försvarsorganisationerna.

Motionärerna lyfter att de vill att samtliga svenska medborgare som fyllt 18 ska genomgå mönstring och att en obligatorisk totalförsvarsutbildning ska införas direkt efter avslutade gymnasie studier. Partistyrelsen anser att behoven inom det civila och militära försvaret ska vara styrande och att pliktinstrumentet inte ska användas mer än nödvändigt. Motionen å andra sidan tar inte hänsyn till det behov som idag finns inom totalförsvaret. Partistyrelsen menar att behovet måste vara styrande.

Partistämman avslog följande motioner:

8.4

8.5: Totalförsvarsplikt

8.5.1 att Centerpartiet ska verka för att en totalförsvarsplikt ska införas. Alla ungdomar ska efter förmåga lära sig att bidra till totalförsvarsförmågan vid kriser och förhöjd beredskap. Totalförsvarsutbildning och övning enskilt och i grupp ska genomföras för att ta hand om olika scenarier enligt nationell risk och sårbarhetsanalys.

Partistyrelsens yttrande:

De senaste åren har värnplikten återaktiverats och det civila försvaret åter börjat byggas upp. Motionären föreslår att Centerpartiet ska verka för att en totalförsvarsplikt genomförs och att alla ungdomar efterförmåga ska läras sig att bidra till totalförsvarsförmågan vid kriser och

förhöjd beredskap. Totalförsvarsutbildning och övning enskilt och i grupp ska genomföras för att ta hand om olika scenarier enligt nationell risk-och sårbarhetsanalys.

Redan idag omfattas alla i Sverige mellan 16 och 70 år av en totalförsvarsplikt som innebär att de, om det behövs, är skyldiga att delta i verksamhet som krävs för att förbereda Sverige för krig. Centerpartiet har redan tagit ställning för att plikten återaktiveras eftersom omvärldsläget och Försvarsmaktens rekryteringsbehov gjort det nödvändigt. Det är en person fyller 18 måste den lämna mönstringsunderlag på webben och utifrån denna bedöms om personen ska tas ut till mönstring och sedan ev. skrivas in till grundutbildning med värnplikt.

Totalförsvarsplikten ger också möjligheter att, om behovet finns, inkalla personer även för det civila försvarets behov. För närvarande genomförs inte någon sådan utbildning men Försvarsberedningen bedömer i sin rapport *Motståndskraft* att om behov av grundutbildning finns för att säkra personalbehovet inom det civila försvaret så kan 600 civilpliktiga årligen genomgå en grundutbildning på 60 dagar vid någon av MSB skolor från 2023. Centerpartiet står bakom den bedömningen av Försvarsberedningen.

Centerpartiet menar att behoven måste vara styrande när staten kallar in svenska medborgare till plikttjänstgöring. Viktiga ingångsvärden ska också vara den enskildas motivation och intresse. Att kalla in personer med plikt, om än bara till mönstring, som går utöver det behov som finns är svårt att motivera. Vår utgångspunkt är att det system som idag finns där alla de år de fyller 18 får fylla i ett mönstringsunderlag och utifrån det ev. tas ut till mönstring och eventuell värnplikt, kombinerat med rekryteringen av frivilliga som fortfarande finns, är tillräcklig. Det kommer finnas många vägar in för den som i framtiden vill bidra till det civila försvaret utefter intresse och förmåga. Den som inte rekryteras till civil- eller militär plikttjänstgöring kan också hitta vägar via någon av de frivilliga försvarsorganisationerna.

Partistyrelsen anser att behoven inom det civila och militära försvaret ska vara styrande och att pliktinstrumentet inte ska användas mer än nödvändigt. Det är bra om många ungdomar får möjlighet att lära sig att bidra till totalförsvarsförmågan vid kriser och höjd beredskap men menar att behoven inom Försvarsmakten och det civila försvaret måste vara styrande när plikten ska användas, likaså vilken kompetens som de behöver för att fylla olika poster.

Partistämman avslog följande motioner:

8.5

8.6: Framtidens drivmedelsplan

8.6.1 Centerpartiet arbetar att ta fram en drivmedelsplan där försvarsberedskap inkluderas

Centerpartiet betänker att använda etanol och biogas som möjliga framtida drivmedel i drivmedelreserven

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att det ska finnas en drivmedelsplan för svensk försvarsberedskap och att etanol och biogas kan vara möjliga framtida drivmedel i drivmedelsreserven.

Precis som motionären skriver kommer tillgången på drivmedel vara kritisk i det fall Sverige skulle hamna i krig. De beredskapslager som finns idag motsvarar minst 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport. Det är Energimyndigheten som årligen bestämmer vem

som är lagringsskyldig samt hur omfattande lagringen ska vara. Dom har också upprättade beredningsplaner för hur lagren ska användas vid allvarliga avbrott.

Försörjningstrygghet inom totalförsvaret är en mycket viktig fråga och något som Försvarsberedningen skrivit om i sin rapport *Motståndskraft* från december 2017. I den skriver beredningen att det bör ses över om de beredningslager som finns för olja ska kunna nyttjas av staten i samband med allvarliga säkerhetspolitiska kriser. Man gör också bedömningen att de lager som finns torde vara tillräckliga för att försörja viktiga samhällsverksamheter också vid en allvarlig säkerhetspolitisk kris i vårt närområde. Försvarsberedningen konstaterar också att utvecklingen av alternativa drivmedel minskar sårbarheter och lindrar konsekvenser av uppkomna störningar. Centerpartiet delar försvarsberedningens beskrivning.

Det finns också andra svårigheter än drivmedelslagring som gör drivmedelsförsörjningen sårbar. Det saknas bl.a. formella krav på aktörer med ansvar för samhällsviktig verksamhet att förbereda sig för att säkra tillgången på drivmedel, inte heller finns krav på att de ska ha drivmedels- och bränsleförsörjningsplaner trots att tillgången på drivmedel ofta är kritisk för att kunna upprätthålla verksamheten. I de fall planer finns är de ofta inte dimensionerande för krigsfara eller krig. Sådana planer måste tas fram av aktörerna själva. Rimligtvis bör de samhällsviktiga verksamheter som använder sig och är beroende av etanol och biogas sin verksamhet på samma sätt förbereda sig för att i förväg säkra tillgången på det i händelse av krig.

Partistyrelsen instämmer i intentionerna i motionen men menar samtidigt att användningen av både biodrivmedel och etanol är idag är relativt låg sett ur ett samhällsperspektiv, och väldigt liten när det kommer Försvarsmaktens fordon att det är svårt att uttala sig om ett framtida lagringsbehov. Genom att föreslå en mer öppen formulering fångar partistyrelsen in ett bredare komplex av drivmedelsförsörjningen än den som motionären beskriver och motionerar om.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet ska verka för att Sverige har en god försörjningsförmåga på drivmedel vid en säkerhetspolitisk kris eller krig.

Att verka för att ansvarig myndighet ges uppdrag att beakta ett eventuellt behov av att inkludera etanol och biogas i beredningslagringen av drivmedel.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.6

8.7, 8.8, 8.9: Livsmedelsförsörjning

8.7.1 att Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att driva fram dessa avtal i riksdag och regering

8.7.2 att Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att lyfta upp frågan på agendan vad gäller lagerplatser till beredningsförvaring av mat

8.7.3 att Centerpartiet ger i uppdrag till partistyrelsen att verka för att de två övre att satserna kommer till skott snarast möjligt innan totalförvarsplanen ska vara klar

8.8.1 att Centerpartiet verkar för att åtgärder vidtas som tryggar viktiga samhällsfunktioner även vid bortfall av hela eller den svenska delen av internet

8.8.2 att Centerpartiet sätter upp ett konkret högt mål för Sveriges självförsörjningsgrad med åtgärder för att uppfylla målet

8.9.1 att, Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att öka självförsörjningsgraden av livsmedel från dagens runt 50% till minst 100% av vårt inhemska behov av ett antal utvalda baslivsmedel.

Partistyrelsens yttrande:

Frågan om svensk livsmedelsförsörjning har lyfts upp på agendan de senaste åren när beredskapen för krig återigen är uppe på agendan. Och svenskt jordbruk är viktigt för totalförsvaret. Livsmedelsförsörjningen är viktig i händelse av kriser såsom avspärrningar. Men det som verkligen aktualiserat behovet av en god livsmedelsberedskap är att krigsplaneringen återupptagits.

En aspekt av Sveriges försörjningsförmåga är att öka andelen svenskproducerad mat. För att göra det krävs att svenskt jordbruk är konkurrenskraftigt. Goda förutsättningar att bedriva jordbruk i Sverige spelar roll. Att öka och bevara den odlingsbara marken är viktigt ur ett beredskapsperspektiv, inte minst för att kunna ställa om produktion och verksamhet om det skulle behövas. För att andelen svensktillverkade livsmedel ska öka, då måste de svenska bönderna få bättre möjligheter att konkurrera med matproducenter i utlandet. Det handlar om allt ifrån att det måste bli billigare att driva jordbruk till att Sverige måste sätta mer press i EU för att andra länder ska närma sig de hårda miljö- och djurskyddskrav som svenska bönder följer. Med det sagt så ser självförsörjningsgraden redan idag olika ut för olika typer av baslivsmedel. På socker, morötter och spannmål är självförsörjningsgraden redan idag mellan 100 och 120 procent. På ägg är den 95 %, mjölk 75 % och potatis 70 %. Dock är den bara 15 % på tomat och 20 % på äpplen. Så hur det ser ut varierar mycket, också över landet.

Och andelen svenska livsmedel är inte den enda aspekten av en god livsmedelsberedskap vid kris eller kris. Vi ser också att det finns brister i reservkapacitet och i bl.a. i logistik. Vi delar därför Försvarsberedningens slutsats att ytterligare åtgärder behövs för att bygga upp en livsmedelsberedskap i händelse av krig. Lagerhållning av inte minst nödvändiga livsmedel och strategiska insatsvaror i omsättningslager blir också viktigt när ordinarie försörjningssystem är sårbara. Snabbt behöver också ansvariga gemensamt planera för hur distributionen av livsmedel ska fungera i landet i en situation då det t.ex. råder brist på lastbilar eller de elektroniska kommunikationerna är utslagna. Eftersom alla led i livsmedelsförsörjningskedjan ägs, drivs och organiseras av privata näringslivet kan vi inte nog understryka vikten av att detta görs av offentliga och privata näringslivsägare tillsammans.

I sin rapport Motståndskraft konstaterar Försvarsberedningen att det yttersta ansvaret för att tillgodose livsmedelsförsörjningen på lokal nivå åligger kommunerna. Kommunerna måste exempelvis kunna leverera mat till äldreboendet oavsett om det är vardag, kris eller krig. Staten kan och behöver göra sitt för en fungerande livsmedelsförsörjning och leda arbetet med att stärka livsmedelsberedskapen. Bl.a. måste man analysera vilka strategiska varor som måste säkras samt vilka beroenden av exempelvis transporter och el, IT-stöd dessa har. Vi

delar också Försvarsberedningens slutsats att ytterligare åtgärder behövs för att bygga upp en livsmedelsberedskap i händelse av krig.

När en ny försvarsproposition tas fram av regeringen och beslutas av riksdagen under 2020 kommer vi bevaka och driva att livsmedelsförsörjningen och försörjningen av andra viktiga varor till både Försvarsmakten och samhället i övrigt att utgöra en viktig del. I december 2019 kommer en särskild utredare lämna förslag på åtgärder för näringslivets roll inom totalförsvaret såväl som åtgärder för försörjningstrygghet i försvarsmaterieförsörjningen. Hur olika avtalsformer kan se ut mellan krigsviktiga företag och offentliga aktörer för leverans av olika varor ska då också redovisas.

Slutligen är det också viktigt att framför att individen har ett eget ansvar för sin försörjning i händelse av en omfattande och långvarig kris. Att kunna förvara och tillaga sin mat är något som varje individ måste kunna göra oavsett om det är strömavbrott eller inte. Fler än idag måste ha ett litet eget matförråd och reservvatten. Och vid ett eventuellt krig kommer det till sist och syvende också handla om att få i sig kalorier, där kosten troligtvis blir mindre varierad och lägre energi-intag behöver accepteras. Att svenskt jordbruk finns kvar och vi kan distribuera det som finns inom landet är då av ännu större vikt.

Det är partistyrelsens mening att Centerpartiet i allra högsta grad har varit med och satt svensk livsmedelsförsörjning på agendan. Partistyrelsen menar att men att frågan måste belysas bredare än vad som föreslås i motionerna. Svensk livsmedelsberedskap är under utveckling och mer behöver göras, inte minst vad gäller att se på frågan i ett helhetsperspektiv som inkluderar helheten av ökad självförsörjningsgrad, svenska jordbrukets konkurrenskraft, förbättrade logistikflöden, reservrutiner osv.

Partistyrelsen är medveten om att avtal kommer behöva tas fram men menar samtidigt att det inte är i riksdag och regering som avtal med livsmedelsindustrin ska drivas fram utan att det är en fråga för ansvariga på lokal och regional nivå såväl samt för ansvariga sektorsmyndigheter, i enlighet med krisberedskapens rådande ansvarsprincip. Slutligen har riksdagen fattat beslut om en ny livsmedelsstrategi där det framkommer att andelen svenskproducerad mat ska öka. Partistyrelsen anser inte att det på förväg går att säga att man ska nå fram till 100% självförsörjningsgrad eller ännu mer för olika livsmedel för att svensk livsmedelsberedskap ska anses bra.

Det finns många samhällsföreteelser som kan öka samhällets sårbarhet, digitaliseringen och beroendet av internet men också beroendet mellan olika verksamheter där avbrott på ett ställe leder till avbrott i andra verksamheter. Partistyrelsen anser att motionären har lyckats fånga det moderna samhällets komplexitet och sårbarheter på ett illustrerande sätt. Det visar på vikten av att samhället vidtar åtgärder för att både stärka redundansen i system och verksamheter, men också att samhället vidtar åtgärder som gör att man lätt kan hantera eventuella störningar i samhällsviktiga system och verksamheter, som gör att man snabbt kan återgå till normalläge. Det är det som är en god beredskap. Att förebygga men också förbereda sig på det värsta.

Det finns utrymme för förbättringar i svensk krisberedskap, inte minst vad gäller det förebyggande arbetet men också i själva hanteringen av olika händelser. Sårbarheter måste minska. Partistyrelsen instämmer i intentionerna i motionen men menar att samhällets alla sårbarheter inte kommer kunna tas bort. Därför behövs en förmåga att hantera händelser som ändå inträffar, och att förbereda sig på olika sätt så att verksamheten åter kan återupptas, om än i begränsad omfattning där den samhällsviktiga verksamheten prioriteras. Det gäller också

internet. Reservrutiner måste alltid finnas, papper och penna, vanlig brevkorrespondens kan fortfarande användas i värsta fall.

Centerpartiet driver sedan länge en politik för att stärka svensk beredskap och minska de sårbarheter som finns i samhället. Det är vår uppfattning att de förslag som finns i Försvarsberedningens rapport Motståndskraft avsevärt kommer att stärka svensk beredskap och vårt samhälles motståndskraft mot kris och krig i det fall de genomförs, inkl. det som motionären nämner kring bortfall av internet men menar att alla sårbarheter svårigen kommer kunna byggas bort. Istället måste reservlösningar till.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för att livsmedelsförsörjningen och livsmedelsberedskapen i Sverige förbättras i samverkan mellan näringslivets och det offentligas olika roller.

Att Centerpartiet verkar för att beredskapsarbetet bedrivs utifrån ett helhetsperspektiv där självförsörjningsgrad, jordbrukets konkurrenskraft, logistik, lagerhållning av nödvändiga livsmedel och strategiska insatsvaror samt individens egen beredskap utgör viktiga ingångsvärden.

Partistämman instämde i intentionerna följande motioner:

8.8.1

Partistyrelsen avslog följande motioner:

8.7

8.8.2

8.9

8.10: Vaccintillverkning

8.10.1 att, Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att som förslagsvis en del av total och civilförsvaret bygga en inhemsk vaccinfabrik för att säkra tillgången av vaccin både för behovet av årlig influensavaccinering, barnvaccinering och i beredskap för pandemier.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Sverige ska ha en egen vaccinfabrik för att säkra tillgången av vaccin både för behovet av årlig influensavaccinering, barnvaccinering och i beredskap för pandemier.

Sverige är ett importberoende land när det gäller läkemedel och Sverige har ingen egen vaccinproduktion och vår inhemska produktion av läkemedel i övrigt är också liten. Samtidigt är lagerhållningen hos apotek och landsting liten vilket ibland leder till restnoteringar på läkemedel. Utöver det är sårbarheten i distributionskedjan stora i alla led med kritiskt känsliga delar och beroenden i hela läkemedelssystemet inkl. hos tillverkarna, partihandlare,

slutförsäljare och konsument. Inga större beredskapslager finns heller längre kvar i statlig ägo. Socialstyrelsen har begränsade lager för vissa vacciner, antidoter, infusionsvätskor samt visst sjukvårdsmateriel. Kort sagt, svensk läkemedelsförsörjning är sårbar.

Vad gäller tillgången på vacciner vid en pandemi så finns avtal med två vaccintillverkare. Syftet är att öka beredskapen mot en pandemi och avtal har knutits med två leverantörer eftersom det bedöms kunna få allvarliga konsekvenser om en av leverantörerna av något skäl inte klarar av att producera det vaccin som behövs. Genom att knyta avtal med två tillverkar reduceras risken.

Med det sagt så noterar Partistyrelsen att Försvarsberedningen i sin rapport Motståndskraft föreslår flera olika åtgärder för en bättre beredskapssjukvård. Bland åtgärderna som föreslås finns ökade krav på landsting och regioner att lagerhålla läkemedel och sjukvårdsmaterial så att redundans finns för att hantera både stora skadeutfall och störningar i försörjningsflöden. Försvarsberedningen föreslår också bl.a. att den statliga lagerhållningen utökas samt att avtal behöver förhandlas med både importörer och återförsäljare. Därtill måste distributionen säkerställas vilket i sig kan vara en utmaning då beroendena är många, inte minst av elektroniska kommunikationer och av el men också drivmedel. Någon egen nationell vaccintillverkning nämner Försvarsberedningen i sin rapport inte behov av.

Centerpartiet har under flera års tid drivit att de nordiska länderna behöver samarbeta mer i frågor som rör krisberedskap och civilt försvar, och att läkemedelsförsörjningen bör vara ett sådant område där man kan samarbeta mer. Möjligheten att ge och ta emot stöd mellan de nordiska länderna behöver utvecklas och planeras för.

Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner om att tillgången på vaccin är viktigt i vardag, kris och krig är viktig, men menar att ytterligare perspektiv än egen nationell vaccinproduktion måste läggas på frågekomplexet för att Sveriges läkemedelsförsörjning ska anses vara god även vid kris och krig.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet ska verka för att Sverige har en god försörjningsförmåga på läkemedel i vardag, kris och krig.

Partistämman avslog följande motioner:

8.10

8.11, 8.12: Krisberedskap och civilt försvar

8.11.1 Att Centerpartiet verkar för att vårt försvar skyndsamt återuppbyggs både militärt och civilt.

8.11.2 Att Centerpartiet verkar för att skyddsrum återigen börjar byggas och att bidrag återinförs för att skyddsrum skall byggas.

8.11.3 Att kommunens krisberedskap förstärks med en beredskapshandläggare samt uppdaterade krisberedskapsplaner.

8.11.4 Att lokala krishanteringscentraler förbereds där ansvariga och nödställda kan nå säkert samband, vatten och reservkraft.

8.12.1 Centerpartiet initierar tydligare direktiv och kravställan på vad som ska gälla vid kriser och att avtal tecknas mellan berörda parter.

Partistyrelsens yttrande:

Samverkan mellan privata och offentliga är en viktig del i en fungerande krisberedskap och utan de privata aktörerna stannar samhället i en kris.

Svensk krisberedskap utgår från en grundläggande princip och det är ansvarsprincipen. Den säger att den verksamhetsansvariga som ansvarar för en verksamhet i vardagen också ska ansvara för den i kris eller krig. Partistyrelsen menar att vilka krav som ska finnas med i avtal mellan en verksamhetsansvarig, exempelvis en kommun, och en privat aktör vid en kris måste utgå från två perspektiv, dels från de risker och sårbarheter som varje verksamhetsansvarig eller sektor har identifierat och analyserat för sin egen verksamhet, dels tydliga krav på funktionalitet definierade av staten. Det saknas idag vilket är anledningen till att Centerpartiet sedan tidigare har stämmobeslut på att funktionalitetskrav måste tas fram för samhällsviktig verksamhet i händelse av kris eller krig. Det skulle lösa mycket av de problem som motionären beskriver, och framför allt skulle det underlätta för de ansvariga att utföra sitt arbete. Staten har en viktig roll att ta fram dessa funktionalitetskrav för samhällsviktig verksamhet.

Partistyrelsen instämmer i det motionären skriver om att avtal kommer behövas mellan berörda parter, offentliga aktörer och privata näringslivet vid en kris. Sverige ska ha en god försörjningsförmåga av samhällsviktiga varor och tjänster i händelse av kris och krig, där offentliga aktörer och näringsliv samt enskilda individer tillsammans har en viktig roll. Vi stämmer in i motionärens intentioner men anser att det är upp till varje aktör, varje kommun, landsting, myndighet och så vidare att besluta om formerna för säkra sina verksamheter även vid större kriser och avbrott. Avtal är något som kommer behövas i större utsträckning men det kan också finnas andra sätt och det är inte lämpligt att partiet nationellt fattar beslut om en form som alla ska vara bundna av.

Med det försämrade säkerhetspolitiska läget är det viktigt att satsa på en god krisberedskap och att det militära och civila försvaret återuppbyggs skyndsamt.

Partistyrelsen delar beskrivningen kring beroenden och sårbarheter som motionären lyfter i sin motion. Det tillsammans med den försämrade säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde är anledningen till att Centerpartiet varit med och förhandlat fram förstärkningar av totalförsvaret, militärt och civilt försvar, i mångmiljardklassen den senaste mandatperioden. Men mer pengar och ytterligare åtgärder behövs.

Centerpartiet står bakom de förslag som finns i Försvarsberedningens rapport *Motståndskraft*. Där beskrivs bl.a. att det behövs en inventering av skyddsrumbeståndet och möjligheterna att nyttja andra skyddade utrymmen som kan ge tillräckligt skydd. Det kan vara tunnelbanor eller andra underjordiska anläggningar. Befintliga skyddsrum ska iordningställas. Men Försvarsberedningen skriver också att det behövs en fungerande organisation i övrigt för att kunna iordningställa skyddsrum och andra skyddade utrymmen såväl som information om hur man som individ tar sig till sitt närmaste skyddsrum. Under perioden 2021-2025 bedömer Försvarsberedningen att nybyggnation av skyddsrum begränsas och endast i huvudsak

genomförs i områden som bedöms vara särskilt utsatta i händelse av krig. Man bedömer att ca 2500 skyddsrum behöver nybyggas per/år från 2021. 325 miljoner kronor per år bedömer Försvarsberedningen sammantaget att detta kommer kosta under fem år. Centerpartiet står bakom dessa slutsatser och har aktivt deltagit i Försvarsberedningens arbete. Hur ersättningen bäst utformas och hur detta ska betalas är dock inte klarlagt varför Partistyrelsen inte vill peka ut en särskild bidragslösning så som motionären föreslår, även om vi instämmer i dess intentioner.

Det är partistyrelsens uppfattning att Sveriges krisberedskap och det civila försvaret behöver stärkas. Både staten och kommunerna (och övriga aktörer) har en viktig roll i detta arbete. Hur varje aktör bäst gör det är dock upp till denne, dvs. vare sig staten eller Centerpartiet kan bestämma om det är just ändamålsenligt för varje kommun att anställa en ytterligare beredskapshandläggare eller om det är något annat som måste genomföras. Troligtvis är det en kombination av många olika åtgärder som behövs. Det är ett beslut för varje kommun, och inte något som bör beslutas av vare sig Centerpartiets stämma, riksdag eller regering. Generellt sett har många kommuner dock ett arbete att göra för att minska risker och sårbarheter i kommunen samt för att stärka beredskapen mot krig.

Detsamma gäller förslaget om lokala krishanteringscentraler som utformas på det sätt motionären föreslår kan vara en bra lösning hos vissa, medan det inte passar andra. Grunden för vilka lösningar som behövs måste utgå både från aktuell hotbild och funktionskrav som definieras av staten, såväl som lokala förutsättningar som identifieras bl.a. i den lokala risk- och sårbarhetsanalysen.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.11.1 Att Centerpartiet verkar för att vårt försvar skyndsamt återuppbyggs militärt och civilt.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.12.1

8.11.2

Partistämman avslog följande motioner:

8.11.3

8.11.4

8.13: Undanröjande av gränshinder

8.13.1 att verka för att minska gränshindren inom Norden

8.13.2 att verka för mer likartad implementering av EU-direktiv inom Norden med syfte att inte skapa nya gränshinder.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att gränshindren inom Norden ska minska och att implementeringen av EU-direktiv inom Norden ska vara likartad så att inte nya gränshinder skapas.

Det nordiska samarbetet är mycket viktigt för Centerpartiet och vi är en aktiv del av Nordiska rådets verksamhet.

Det är en viktig fråga för Centerpartiet att gränshinder inom Norden undanröjs och att implementeringen av olika EU-direktiv faktiskt genomförs på ett likartat sätt, precis som motionären föreslår. Centerpartiet deltar i gränshinderrådet inom Nordiska rådet som arbetar just med denna typ av frågeställningar. Vi vill att gränshinder inom Norden motverkas och avvecklas samt att inga nya tillkommer så att den fria rörligheten inom Norden kan upprätthållas.

Den fria rörligheten inom Norden har haft stor betydelse för såväl Sverige som våra nordiska grannländer. Målet om en gemensam arbetsmarknad och friheten för ungdomar och studenter att söka sig till utbildningar och jobb i ett annat nordiskt land är centralt för våra länders konkurrenskraft och kompetensförsörjning. Det är mer oro vi ser att nya gränshinder har tillkommit under senare år. Samtidigt är det viktigt att exempelvis ny EU-lagstiftning implementeras på ett sätt som inte leder till ytterligare gränshinder mellan Nordens länder.

Därför behöver Sverige för egen del, och i tät dialog med våra grannar i det Nordiska rådet, löpande sträva efter att motverka och avveckla gränshinder. Den fria rörligheten inom Norden och de starka banden mellan våra länder är grunden för att det nordiska samarbetet åtnjuter ett starkt folkligt stöd. Det gör också att Norden kan ha en stark röst på den internationella arenan. Det är ett viktigt ansvar att förvalta detta, och därför behöver de grundläggande principerna för det nordiska samarbetet upprätthållas, nu och i framtiden.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.13.1 att verka för att minska gränshindren inom Norden

8.13.2 att verka för mer likartad implementering av EU-direktiv inom Norden med syfte att inte skapa nya gränshinder.

8.14: Nordiska samarbetet

8.14.1 att regeringen utreder vad det betyder om Estland ingår i Nordiska Rådet

8.14.2 att frågan tas upp till diskussion i Nordiska Rådet

8.14.3 att om inga formella eller andra hinder föreligger, Estland då kommer att inbjudas in att bli sjätte medlemmen i Nordiska Rådet.

Partistyrelsens yttrande:

Nordiskt samarbete åtnjuter sedan länge stort förtroende bland de nordiska befolkningarna. Motionären vill att Estland ska bli medlemmar i Nordiska rådet.

Nordiska samarbetet är viktigt för Centerpartiet och Centerpartiet är en aktiv part i Nordiska rådet där vi ingår i Mittengruppen och i flera arbetsgrupper. De nordiska länderna samarbetar också inom ramen för olika internationella organisationer där gemensamma intressen finns.

Nordiska rådet har också ett utvecklat samarbete med de baltiska länderna och Centerpartiet ser gärna att det samarbetet utvecklas ytterligare. Det finns dessutom flera andra formaliserade östersjö- och nordisk-baltiska samarbeten och det finns potential i att utveckla det nordisk-baltiska samarbetet inom ramen för olika internationella organisationer. Ett samarbete som ska ske på lika villkor byggt på en gemensam vilja. Överlag så bör nordiska rådet vara berett att bilda vidare partnerskap för att kunna spela en större roll på både den europeiska och internationella arenan.

Centerpartiet ingår dock inte i regeringen och kan inte ta ställning till vilka frågor som regeringen ska driva på det sätt som motionären föreslår. Partistyrelsen känner heller inte till att det skulle finnas några önskemål från Estland om att ingå Nordiska rådet.

Frågan om estniskt medlemskap i Nordiska Rådet måste komma från Estland själva. I det fall en ansökan inkommer ska Centerpartiet ta ställning till frågan med öppet sinne. Till dess är frågan inte aktuell.

Partistämman avslog följande motioner:
--

8.14

8.15, 8.16: Nato

8.15.1 Att Sverige skall förbli alliansfritt

8.15.2 Att Sverige inte skall bli en medlem i NATO

8.16.1 att Centerpartiet ska jobba för att motverka ett svenskt medlemskap i Nato.

Partistyrelsens yttrande:

Sverige har ett stort behov av nära försvarssamarbete med andra länder och organisationer, vår säkerhet byggs bäst tillsammans med andra. Motionärerna vill inte att Sverige ska gå med i Nato.

Centerpartiets stämma fattade 2015 beslut om att Sverige ska starta en process för att söka medlemskap i Nato och att vi i detta bör eftersträva ett nära samarbete med Finland med målet att båda länderna kan bli medlemmar samtidigt. Ställningstagandet för medlemskap i Nato bekräftades och tydliggjordes sedan av stämman 2017 med motiveringen att svenskt Natomedlemskap stärker både vårt eget försvar och bidrar till säkerheten i vårt närområde. Centerpartiet vill att Sverige går med i Nato.

Partistyrelsen menar att Sveriges nära samarbete med Nato betytt mycket för utvecklingen av svensk försvarsförmåga de senaste 25 åren. Svensk säkerhet byggs bäst tillsammans med andra.

Sverige är inte neutralt, och inte alliansfritt och har inte varit så sedan EU-medlemskapet 1995. Den svenska solidaritetsförklaringen som fastställdes under Alliansregeringen innebär Sverige inte kommer förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt

om Sverige drabbas. Sverige bör därför kunna ge och ta emot civilt och militärt stöd. Liknande formuleringar finns med i EU:s Lissabonfördrag. Vi har redan valt sida och det är att stå tillsammans med andra demokratier i vår närhet.

Det finns ingen saklig anledning till att Ryssland skulle behöva känna sig hotade av ett svenskt Natomedlemskap på det sätt som motionärerna beskriver. Snarare använder sig Ryssland sin vana trogen av hög retorik för att försöka begränsa vår säkerhetspolitiska handlingsfrihet genom att tala om negativa konsekvenser för oss om vi går med.

Ryssland fortsätter på samma sätt att agera aggressivt mot sina grannländer men också mot andra europeiska länder, inkl. EU-länder. Dom eroderar därmed den europeiska säkerhetsordningen som bidragit till fred och säkerhet i Europa sedan 70-talet. Ryssland ignorerar, omtolkar och relativiserar gällande internationella spelregler. Exempel på det är de facto-ockupationen av delar av Georgien, den olovliga annekteringen av KRIM och kriget i Ukraina, giftmordsförsöket på en f.d. rysk underrättelseofficer i Salisbury 2018 och att dom blockerar fartygstrafik i Azovska sjön. Allvarligt är också att Ryssland under många år brutit mot INF-avtalet och tagit fram en kärnvapenbärande kryssningsrobot med räckvidd inom det spann som avtalet förbjuder. Under flera år har USA uppmanat Ryssland att följa avtalet. Ryssland har nu meddelat att de frånträder avtalet. Allt detta påverkar säkerheten i vårt närområde negativt.

Om Sverige går med i NATO så betyder det istället att vi är med och bidrar till säkerheten kring Östersjön och visar solidaritet med våra baltiska vänner som upplever ett faktiskt och direkt militärt hot från Ryssland. Med Sverige som medlem blir NATO mer trovärdigt i hela Östersjöregionen, men också i Arktis- och Barentsområdena. Flera utredningar de senaste åren bekräftar detta. Ryssland däremot gör allt de kan för att skapa osäkerhet kring vad ett svenskt Natomedlemskap, till och med samarbete med Nato, innebär. Allt för att begränsa svensk säkerhetspolitisk handlingsfrihet.

Sveriges försvar är beroende av att samarbeta med andra länder. Utan hjälp från andra står vi oss slätt. Svenskt försvar behöver stärkas kraftigt och ges ökade anslag, men det är inte tillräckligt. Svensk säkerhet behöver både ett starkare nationellt försvar och NATO-medlemskap. Det handlar om en trovärdig och tydlig solidarisk säkerhetspolitik som höjer trösklarna och därmed blir konfliktavhållande.

Partistämman avslog följande motioner:

8.15

8.16

8.17: Kärnvapen

8.17.1 Centerpartiet ska verka för att Sverige signerar och ratificerar FN:s kärnvapenförbud.

Partistyrelsens yttrande:

De senaste åren har fler och fler nedrustnings- och kärnvapenkontrollsamarbeten urholkats, struntats i eller till och med lämnats. Det är en oroande utveckling. Motionärerna vill att Sverige ska signera och ratificera FN kärnvapenförbud.

Partistyrelsen delar motionärernas syn på kärnvapen. Kärnvapen är fruktansvärda vapen och Centerpartiet vill se en kärnvapenfri värld. Vårt parti har en lång tradition av starkt engagemang i nedrustningsfrågor och har länge kämpat för en kärnvapenfri värld.

Partistyrelsen känner väl till FN kärnvapenförbudavtal och Centerpartiet tog ställning för att Sverige skulle vara med och försöka förhandla fram ett avtal. Många länder, däribland flera av våra grannländer, deltog inte ens i förhandlingarna. Men resultatet av förhandlingarna blev inte bra och partistyrelsen gör samma bedömning som många andra, nämligen att Sverige inte bör skriva under avtalets i dess nuvarande form, så som det nu är formulerat. Inget av våra grannländer har skrivit under, ingen av kärnvapenstaterna har skrivit under eller avser att skriva under konventionen. Förbudskonventionen blir därmed verkningslös.

För Centerpartiet är det mycket viktigt att hävda de nedrustningsavtal som finns. Det enda globala avtal som finns är icke-spridningsavtalet, NPT. Det erkänner fem kärnvapenstater och deltagarna förbinder sig att inte sprida kärnvapenförmåga och länder som inte har kärnvapen lovar genom avtalet att själva inte utveckla sådana vapen. NPT godtar fredlig användning av kärnkraft och har det tydliga målet att avskaffa kärnvapen. Det har en väl fungerande uppföljningsstruktur via IAEA. Vi kommer att fortsätta arbeta för det avtalet men också att söka få på plats ett antal mekanismer och steg som kan minska hotet från kärnvapen. Kärnvapen har förödande humanitära konsekvenser. Nästa översynskonferens om NPT-avtalet äger rum 2020 och fullt fokus ska nu riktas för att det ska bli en konferens som säkrar NPT och tillför nya krav för att höja trösklarna för användning av kärnvapen.

Regeringen har under drygt ett års tid låtit utreda konsekvenser av att Sverige skulle ansluta sig till den nu aktuella Kärnvapenförbudskonventionen och utredarens slutsats är entydig: *”Sverige varken bör tillträda eller underteckna konventionen i dess nuvarande form.”* Vidare skriver utredaren bl.a. att *”Tanken att Sverige kan underteckna och därefter försöka hantera svårigheter som uppkommer efter hand är riskabel. Sverige står inför långt mer omfattande potentiella konsekvenser, inklusive inom säkerhets- och försvarsområdet, än huvuddelen av de stater som så långt har undertecknat”*. Vidare skriver han *”En nedrustningsprocess måste inkludera berörda kärnvapenstater, inklusive Ryssland, och ta hänsyn till risken för horisontell spridning, särskilt i Mellanöstern och Ostasien, för att Sveriges övergripande nationella intressen ska kunna tillgodoses. Sannolikheten att den normativa effekten i en nära framtid också kommer att märkas i länder med mindre utvecklade demokratiska styrelseskick är särskilt låg”*.

Partistyrelsen menar också att konsekvenserna för svensk försvars- och säkerhetspolitik skulle vara allt för omfattande för att Sverige ska kunna skriva under konventionen. Om konsekvenser för svensk försvars- och säkerhetspolitik skriver utredaren bl.a. *”Ett svenskt tillträde till konventionen skulle förhindra ett framtida svenskt medlemskap i Nato så länge Nato förbli en kärnvapenallians, om inte konventionens text ändras”*. Dessutom menar utredaren att nuvarande samarbete med inte bara Nato utan också Natomedlemmar skulle stagnera om Sverige tillträdde konventionen. Dvs. i princip alla de länder som vi idag samarbetar försvars- och säkerhetspolitiskt med och som vi är beroende av eftersom Sverige bygger säkerhet med andra. Det finns också skriver utredaren motsättningar mellan kärnvapenförbudskonventionen och samarbete och fri rörlighet för varor inom EU.

Också svenska regeringen, Socialdemokraterna och Miljöpartiet, tog ställning under sommaren 2019 mot att Sverige skulle skriva under förbudskonventionen i dess nuvarande lydelse.

Centerpartiet har tagit ställning för att Sverige ska gå med i Nato för att skapa en tydlighet och trovärdighet för vår solidariska säkerhetspolitik. Det handlar om att höja trösklarna och därmed verka konfliktavhållande. Det handlar om vår och våra grannars säkerhet i Östersjöregionen. Vi ska stärka vår nationella säkerhet och försvarsförmåga och är inte beredda att riskera detta genom att tillträda och ratificera den nu aktuella kärnvapenförbudskonventionen.

Att partistyrelsen landar i att Sverige inte ska skriva under FN kärnvapenförbud innebär inte att Centerpartiet tar ställning för kärnvapen. Tvärtom. Partistyrelsen vill än en gång framföra att Centerpartiet på sikt vill se en kärnvapenfri värld och vill att Sverige ska arbeta aktivt för att stärka de nedrustningssamarbeten som redan finns. Det är den mest framkomliga vägen.

Partistämman avslog följande motioner:

8.17

8.18: Vapenexport

8.18.1 att förbjuda vapenexport till länder där mänskliga rättigheter kränks, till icke demokratier och till länder som är i eller riskerar att hamna i väpnad konflikt

Partistyrelsens yttrande:

Svensk krigsmaterielexport har länge varit föremål för debatt och under lång tid har skärpningar av lagstiftningen diskuterats. Krigsmaterielexportlagstiftningen skärptes också 2018 efter att ha utretts i flera år. Motionären föreslår nu att vapenexport helt förbjuds till länder där mänskliga rättigheter kränks, till icke demokratier och till länder som är i eller riskerar att hamna i väpnad konflikt.

Den skärpta lagstiftningen röstades igenom i riksdagen 2018 med bred majoritet och även Centerpartiet röstade för. Den innebär en tydlig skärpning av lagstiftningen vad gäller mänskliga rättigheter och landets demokratiska status som ett centralt villkor för tillståndsprövningen. Vi hade också gärna sett mer öppenhet och transparens vid krigsmaterielexport, samt att regeringens ansvar tydligare hade framkommit i lagstiftningen.

Grunden i lagstiftningen är att krigsmaterielexport är förbjudet och att tillstånd krävs för att få exportera produkter som omfattas av lagen. Om tillstånd ska ges ska det finnas klara försvars- eller säkerhetspolitiska skäl och inte strida mot vår utrikespolitik. Till det kommer att ju sämre den demokratiska statusen och respekten för mänskliga rättigheter är desto mindre utrymme för att tillstånd beviljas. Ett lands demokratiska status kan alltså redan idag innebära hinder för export på samma sätt som det kan innebära hinder för export om det i köparlandet förekommer allvarliga och omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter. Nu måste skärpningen av lagstiftningen få genomslag i tillståndsbedömningen.

I Januariavtalet, JA, som slutits mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna finns en punkt om krigsmaterielexport med där det framkommer att partiernas principiella inställning är att inte godkänna vapenexportaffärer till ickedemokratiska länder som deltar militärt i Jemenkonflikten, så länge den pågår. Regeringen ska pröva ärendena utifrån gällande lagstiftning. Därmed synliggörs också den viktiga principen om regeringens ansvar som Centerpartiet hade velat se tydligt formulerad i själva lagstiftningen.

Samtidigt ska man komma ihåg att svensk försvarsindustri är viktigt för vårt lands säkerhet. Sveriges säkerhet kommer alltid sättas i första rummet. Den skärpta lagstiftningen som nu finns på plats ger långsiktiga förutsättningar för svensk försvarsindustri. Det är bra.

Motionärerna lyfter en viktig fråga som Centerpartiet varit engagerad i under flera år. Vi har drivit på för en skärpning av krigsmaterielexportlagstiftningen och mänskliga rättigheter och ett lands demokratiska status har nu större betydelse än tidigare. I ljuset av detta är Partistyrelsens sammanvägda uppfattning att den nya krigsmaterielexportlagstiftningen redan har skärpts och nu är väl avvägd samt att det nu blir viktigt att den får genomslag i tillståndsbedömningen snarare än att skärpa den i nuläget igen.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.18

8.19: Globalt samarbete

8.19.1 att initiera framtagande av en vision för mänsklighetens globala styre 2050 och framåt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen beskriver en emellanåt mörk bild av världen med stora globala utmaningar och växande nationalism och populism. Partistyrelsen ser också de globala utmaningarna men menar att det genom politiskt ledarskap går att visa att den liberala demokratin och liberala värderingar betyder något och är värda att försvara. Det går att välja en annan väg. Om det är Centerpartiet eniga med liberaler krafter runt om i Europa och globalt.

Partistyrelsen ser FN:s Globala hållbarhetsmål, Agenda 2030, som ett svar på hur globala frågor kan hanteras på ett transparent och effektivt sätt. Partistyrelsen menar likt motionären att FN har många utmaningar och behöver reformeras, men att det ändå utgör den enda globala mötesplatsen där länder kan samtala med varandra om globala utmaningar. De 17 globala hållbarhetsmålen är en universell agenda för hur länderna ska jobba för en hållbar utveckling. De 17 globala målen innehåller alla tre dimensionerna av hållbarhet; social, ekonomisk och miljömässig. Varje mål har en rad delmål och en rad indikatorer som gör det möjligt att mäta framstegen. På ett sätt så erbjuder Agenda 2030 ett gemensamt globalt språk kring hållbar utveckling. Det är i det närmaste unikt. Precis som motionären skriver så kräver de mest aktuella utmaningarna kring hållbarhet vad gäller miljö, ekonomi och samhälle globala lösningar likaväl som regionala och lokala. Agenda 2030 erbjuder just det, ett globalt och gemensamt ramverk med mål som länder och regioner sedan bryter ner och genomför lokalt.

Det är ännu 11 år kvar till de globala målen ska vara uppfyllda. Det är en ambitiös målsättning och mer behöver göras, nu och på sikt. Tidsramen till 2030 manar till konkret handling och ansvarstagande. Partistyrelsen delar motionärens syn om att det behövs ett ansvarsfullt och framåtinriktat samtal men att det inte är rimligt att Centerpartiet initierar en vision för mänsklighetens globala styre år 2050 och framåt då en sådan riskerar att bli allt för abstrakt och icke-förpliktigande. Partistyrelsen ser inte mervärdet av en sådan vision i förhållande till andra globala mål såsom Agenda 2030, som de flesta av världens länder redan ställt sig positiva till och antagit.

Partistämman avslag följande motioner:

8.19

8.20, 8.21: Gängkriminalitet

8.20.1 att Centerpartiet arbetar för åtgärder med fokus på gängledarnas status

8.21.1 att om sjukhus har problem med intrång från kriminella så ska sjukhusen ha möjlighet legitimationskontroll vid entréerna. Om inte legitimation kan visas måste besökaren fotograferas och lämna fingeravtryck.

8.21.2 att om sjukhus har problem med intrång från kriminella så bör de också ha kameraövervakning på ett sätt så att patienternas och personalens integritet ändå värnas.

Partistyrelsens yttrande:

En motion lyfter frågan om att tackla gängkriminalitet och förslår att detta ska göras genom att se till att gängledare förlorar sin höga status.

En motion tar upp problemet med grovt kriminella som tränger sig in på sjukhus och skapar otrygghet för patienter och personal. Som lösning nämns bland annat kontroll av legitimation eller liknande vid entréerna och ökad kameraövervakning.

Centerpartiet tar den grova organiserade brottsligheten på stort allvar och har bland annat förslagit att skärpa straffen för vissa brott, stärka polisen och rättskedjan så att de bättre kan motverka grov organiserad brottslighet, införa nolltolerans mot småbrott med start i vissa områden för att stoppa inflödet till gängen och satsa mer på vittnesskydd för att hjälpa den som vill hoppa av.

Trygghet i vården är grundläggande. Centerpartiet har bland annat föreslagit en ny brottsrubricering, våld mot alarmeringspersonal, som bland annat skulle omfatta angrepp mot sjukhuspersonal och som, till skillnad från bestämmelsen om våld och hot mot tjänsteman, inte uppställer något krav på att det ska röra sig om myndighetsutövning. Centerpartiet har också sedan tidigare varit tydligt med att vi ser kameraövervakning som ett sätt att öka tryggheten bland annat genom att möjligheterna att lösa brott ökar. Vi har i linje med det föreslagit att polisen ska få lättare att sätta upp övervakningskameror utan att söka tillstånd och har också stått bakom den nya Kamerabevakningslagen som kom 2018.

Att få stopp på gängledarna kan vara en viktig pusselbit i att motverka grov organiserad brottslighet, i synnerhet i vissa särskilt utsatta områden. Ny lagstiftning har kommit vid ett flertal tillfällen. Bland annat har vi nu bättre straffrättsliga verktyg mot organiserad brottslighet som särskilt tar sikte på gängledarna. Den som har ett "bestämmande inflytande" i en sammanslutning, till exempel "gängledare", och låter bli att förhindra vissa allvarliga brott, kan nu dömas för underlåtenhet och möjligheterna att förverka vinster från brottslig verksamhet har ökat. Detta är dock inte tillräckligt och partistyrelsen instämmer i motionens intentioner att mer behöver göras.

Ökad säkerhet på sjukhusen och vid andra vårdinrättningar är en prioritet. Dock ser Partistyrelsen en stor risk med motionärens förslag om att legitimation eller liknande ska krävas från människor vid entréerna. Den personal som arbetar vid sjukhuset ska främst arbeta med de patienter som behöver vård. Genom att införa legitimationstvång riskerar man inte bara att skapa konflikter där dessa inte behöver uppstå. Det är också viktigt att

personalens uppmärksamhet kan ägnas på patienterna och deras närmast anhöriga och inte åt att kontrollera säkerheten. Partistyrelsen är dock positiv till tanken på ytterligare satsningar på säkerhet, till exempel genom att utöka antalet väktare eller liknande vid sjukhusen, särskilt under tider på dygnet då risken för otrygghet ökar.

Enligt Kamerabevakningslagen måste tillstånd sökas av bland annat sjukhus om övervakningskameror ska sättas upp. Övervakningskameror kan vara ett bra verktyg för att kunna åtala människor som skapar otrygghet på sjukhusen, men samtidigt är integriteten synnerligen viktig just på vårdinrättningar. Partistyrelsen instämmer i förslaget att i högre grad använda kameraövervakning för att öka tryggheten på sjukhusen, men anser det nödvändigt att vi samtidigt kan trygga integriteten hos de som söker vård.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.21.2 att om sjukhus har problem med intrång från kriminella så bör de också ha kameraövervakning på ett sätt så att patienternas och personalens integritet ändå värnas.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.20

Partistämman avslog följande motioner:

8.21.1

8.22: Vapenamnesti

8.22.1 Att en amnesti för återlämnande av skjutvapen och handgranater införs och görs permanent.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen föreslår att vapenamnestier inte ska vara tidsbegränsade utan att en permanent vapenamnesti ska införas för att tillse att fler på eget initiativ lämnar in skjutvapen och handgranater till polisen.

Centerpartiet har i regeringsställning flera gånger bidragit till tidsbegränsade vapenamnestier. Vi har även drivit på för att också handgranater ska inkluderas i sådana amnestier.

Vapenamnestier har visat sig effektiva och har under ett antal begränsade perioder inneburit att stora mängder vapen och ammunition lämnats in straffritt. Frågan om en permanent vapenamnesti har diskuterats i samband med dessa i tiden begränsade vapenamnestier. En permanent vapenamnesti skulle sannolikt leda till att inlämningen av skjutvapen fördröjs, vilket inte är önskvärt. Vidare skulle det kunna uppstå flera situationer med bevisvärigheter. Till exempel skulle det kunna bli svårt att motbevisa ett falskt påstående från en person som grips med ett illegalt skjutvapen på sig om att hen är på väg till polisstationen för att lämna in vapnet. Ett tillkommande skäl för att tidsbegränsa en vapenamnesti är den särskilda åtsalsregel som gäller vid frivilligt inlämnande av skjutvapen som innehas utan tillstånd, 9 kap. 7 §

vapenlagen. Enligt denna får åtal mot någon som frivilligt lämnar in skjutvapen eller ammunition till en polismyndighet väckas endast om det är motiverat från allmän synpunkt.

Partistämman avslog följande motioner:

8.22

8.23: Blåljuspersonal

8.23.1 att angrepp på blåljuspersonal jämställs med att bära vapen och att häktningen direkt följs av rättegång och fängelsestraff utan mellanliggande frigivning

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan angrepp på blåljuspersonal i vissa områden. Motionen föreslår att man inför nya verktyg för att komma tillrätta med problemet, bland annat föreslås omedelbar häktning, rättegång och fängelse i likhet med den situation som nu gäller för vapenbrott.

Centerpartiet ser med stort allvar på attacker mot blåljuspersonal. Stenkastning mot polisen, hindrande av brandbilar, och attacker inne på sjukhusen är helt oacceptabelt. Våldet innebär inte bara en otrygghet för det som bor i utsatta områden. Det innebär också att dessa människor inte får samma möjlighet till räddning om det blir akut sjuka, om det börjar brinna eller om de utsätts för ett brott. Regeringen tillsatte 2016 en utredning med fokus på ökad trygghet för blåljuspersonal. Utredningen blev klar i januari 2018 och är nu under behandling på Justitiedepartementet. Centerpartiet ser vissa brister i utredningen och vill bland annat att man, för att fånga upp det allvar som ett våldsamt angrepp mot en polisman faktiskt innebär, bryter ut bestämmelsen om våld mot tjänsteman – som i dag regleras i samma bestämmelse som hot mot tjänsteman – och göra det till ett särskilt brott med en straffskala som börjar på sex månaders fängelse. Vi vill också införa ett nytt brott – våld mot alarmeringspersonal – som bland annat omfattar angrepp mot sjukhuspersonal och som, till skillnad från bestämmelsen om våld och hot mot tjänsteman, inte uppställer något krav på att det ska röra sig om myndighetsutövning.

Angrepp på blåljuspersonal är helt oacceptabelt och bör straffas hårt. Lösningen är dock inte att, som när det gäller vapenbrott, höja minimistraffet för varje enskild handling till minst 2 års fängelse, vilket är det som gör det möjligt att omedelbart frihetsberöva en person som begår ett grovt vapenbrott. Angrepp på blåljuspersonal kan nämligen röra sig om ett flertal olika handlingar som inbegriper allt från att kasta grus till att tända eld på bilar. Det är inte görligt att sätta två års fängelsestraff som minimum för alla de brottstyper som kan tänkas begås mot blåljuspersonal.

Partistämman avslog följande motioner:

8.23

8.24: Mutor

8.24.1 Att Centerpartiet ska verka för att Sverige antar en nationell handlingsplan mot mutor och korruption.

8.24.2 Att Centerpartiet ska verka för bildandet av en organisation i Sverige med syfte att stödja visselblåsare och förändring av befintlig lagstiftning för att kunna upptäcka och lagföra samt förebygga korruption.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om mutor och korruption och menar att korruptionens skadeverkningar riskerar att slå mot förtroendet för myndigheter och företag hos människor. Motionären pekar på att de korruptionshärvor vi har haft i Sverige bland annat när det gäller Transportstyrelsen, Statens fastighetsverk och Swedbank är resultatet bland annat av en svag korruptionslagstiftning. Motionären stöder sig i detta på uttalanden av Erik Skoglund, korruptionsexpert på Ernst & Young. Motionären föreslår att Centerpartiet ska verka för en nationell handlingsplan mot korruption och bildandet av en organisation som kan stödja visselblåsare.

Centerpartiet menar att ett samhälle utan korruption är en förutsättning för såväl trygghet som rättssäkerhet. Partistyrelsen ser med oro på de skandaler vi har sett de senaste åren. För något år sedan rapporterades att tre svenska företag: Telia, Volvo och Scania hade fått böter på sammanlagt drygt 22 miljarder kronor för karteller och korruption. Det är dock viktigt att skilja på mutor, korruption och penningtvätt. Inte minst eftersom det är olika lagstiftning.

Sverige ligger fortfarande väldigt högt i ranking när det gäller korruption, men tendensen är oroande. Frågor om etik och transparens är grundläggande för Centerpartiet och partistyrelsen ser att en nationell handlingsplan mot korruption är önskvärd för att se till att förtroendet för det offentliga och för företagen bibehålls och för att komma tillrätta med korruption och oegentligheter i den offentliga sektorn och mutor inom näringslivet.

Sedan 2017 finns en ny svensk lag som ska öka skyddet för visselblåsare. Lagen innebär att varje företag eller organisation ska ha ett system eller en process för egna arbetstagare samt inhyrda konsulter att rapportera in missförhållanden och oegentligheter. Partistyrelsen ser inte att en separat organisation för att hjälpa visselblåsare bör bildas av ett politiskt parti, utan att detta i så fall ska ske på annans initiativ. Detta inte minst för att undvika misstankar om inblandning från politiskt håll.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.24.1 Att Centerpartiet ska verka för att Sverige antar en nationell handlingsplan mot mutor och korruption.

Partistämman avslog följande motioner:

8.24.2

8.25: Kommunal polis

8.25.1 Att Centerpartiet vill utreda en kommunal polis med ansvar för exempelvis brottsförebyggande arbete och den allmänna ordningen

Partistyrelsens yttrande:

Motionen föreslår instiftande av en särskild kommunal polis. Motionären menar att partiets utgångspunkt ska vara den enskilde invånaren som vill att de lokalt förtroendevalda tar ansvar för situationen och vill ha fler poliser. Det föreslås att en ny kommunal polis bör ha som uppgift att jobba lokalt brottsförebyggande och för att upprätthålla den allmänna ordningen och att utgångspunkten bör vara att denna inte ansvarar för större polisutredningar utan fokuserar på att vara en lokalt förankrad polis, med samma befogenheter på gator och torg som dagens poliser har.

Centerpartiet har tidigare sagt nej till förslaget om en kommunal polis. Polisen ska dock vara närvarande, tillgänglig och synlig för dem som bor i området och tryggheten ska öka genom att polisen har ett långsiktigt mandat och de lokala poliserna i största möjliga mån jobbar med uppgifter kopplade till det lokala området.

Det finns idag kommunpoliser som är anställda vid polismyndigheten och som hanterar den viktiga samverkan mellan kommun och polisen. De är en förutsättning för ett effektivt och bra lokalt polisarbete, inte minst med avseende på prevention. Ett av målen med polisens omorganisation var att polisen skulle komma närmare människor och det är oacceptabelt att detta inte har blivit verklighet. Centerpartiet vill även fortsättningsvis arbeta för en ökad lokal polisen närvaro. Bland annat terrordådet på Drottninggatan visade att en väl samordnad polis är en förutsättning för att denna snabbt ska kunna vara på plats, gripa misstänkta och hindra nya brott och bidra till lugn och stabilitet.

Centerpartiet vill utbilda fler poliser, men även om poliserna blir fler finns det vid varje givet tillfälle ett visst antal poliser. Förslaget med en kommunal polis är inte svaret på polisens svårigheter. Polisen har nu efter omorganisationen äntligen börjat landa och det vore olämpligt att återigen bryta upp denna. Att ta poliser ifrån polismyndigheten för att sedan anställa dem i kommunala organisationer riskerar inte bara att leda till att dränera den nationella polisorganisationen på poliser vilket skulle öka otryggheten. Polisorganisationen skulle också riskera att se sig tvingad att placera om poliser från kommuner som har inrättat en egen polis för att öka på resurserna på andra ställen, vilket i slutändan skulle leda till färre poliser lokalt.

För att kunna bekämpa grov organiserad brottslighet krävs emellanåt stora polisinsatser med många för ändamålet utbildade och utrustade poliser och det är redan idag svårt att bemanna upp de särskilda styrkor som ska arbeta med detta. Om polisstyrkan eroderas ytterligare får det till följd att de så viktiga polisoperationerna mot gängvåldet inte kan genomföras då för få personer i en sådan insats skulle innebära en fara för de inblandade poliserna. Genom att urvattna den nationella polisen och dra poliser ur denna för att placeras i kommunala strukturer omöjliggörs den långsiktighet som behövs för att bryta en etablerad kriminell struktur i ett visst område. Den moderna brottsligheten är på många sätt avancerad och det behövs en stor organisation för att utveckla bra metodstöd och ta fram IT-baserade och andra hjälpmedel för att kunna bekämpa brottsligheter mer effektivt. En stor organisation har större kraft att göra just detta, än många små.

Med en kommunal polis skulle man också stöta på praktiska kommunikationsproblem då kommunernas polis skulle vara avskurna från resten av verksamheten och därmed varken få

tillgång till eller på ett enkelt sätt kunna dela med sig av lokal kunskap som kan utgöra en bild av brottsligheten nationellt. Informationsdelning är av väsentlig betydelse och kan vara viktig för att hindra att brottslingar begår brott i olika områden utan att brotten kopplas ihop. Även med 21 polismyndigheter, som vi hade tidigare, fungerade kommunikationen dåligt och med förslaget om kommunal polis riskerar vi i praktiken att ha närmare 300 polismyndigheter. Tillsammans med risken för att en ny omorganisation skulle förslaget göra att polisen återigen fick bygga upp sin verksamhet från grunden skulle ovanstående beskrivningar innebära att man skapar större problem än man löser. I Belgien där polisen är indelad i många olika polismyndigheter som konkurrerar med varandra har det lett till att information inte lämnas vidare och att viktiga uppgifter faller mellan stolarna. Det får inte ske i Sverige.

Partistämman avslag följande motioner:

8.25

8.26 Deputerade poliser

8.26.1 att Centerpartiet verkar för att utreda ifall polisanställda ordningsvakter kan vara ett kostnadseffektivt förslag att snabbare komma tillrätta med resursbristerna hos polismyndigheten.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen föreslår att utreda om ordningsvakter ska kunna anställas direkt av polisen för att på ett kostnadseffektivt sätt kunna utgöra en operativ del av polisens organisation.

Centerpartiet vill ha en effektiv polisorganisation. Ett tydligt ledarskap är grunden för ökad effektivitet och snabbare beslutsvägar, men också nödvändigt för ansvarsutkrävande. För ökad effektivitet vill vi också att polisen ska ha en tydligare resultatuppföljning. Centerpartiet vill också utöka antalet polisanställda med 10 000 personer till 2024.

Ordningsvakter patrullerar idag på torg, i köpcentrum, bostadsområden och kollektivtrafik över hela landet och redan idag arbetar polisen och ordningsvakter tätt tillsammans i många områden. I bland annat Södertälje har polis och ordningsvakter tillsammans med till exempel kommunens socialtjänst lyckats vända brottslighetens utveckling på ett effektivt sätt.

Polisens nationella operativa avdelning utreder hur ordningsvakterna ska kunna vara med och bidra till polisens mål om en framgångsrik brottsbekämpning och stark lokal närvaro. Parallellt med polisens egen utredning, som ska vara klar i december 2019, har regeringen flaggat för en översyn av lagstiftningen för ordningsvakter och väktare. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner, men vill invänta de utredningar som ska komma innan ett definitivt beslut kan tas.

Partistyrelsen instämde i intentionerna i följande motioner:

8.26

8.27, 8.28: Beredskapspolis

8.27.1 att utreda hur en modern beredskapspolisorganisation kan organiseras.

8.27.2 att aktivt arbeta för att återinföra beredskapspolisen för att stärka Sveriges poliser i fred såväl som i kris.

8.28.1 Centerpartiet ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigare utbildning ses över och att beredskapspoliser börjar att utbildas.

8.28.2 Centerpartiet verkar för att beredskapspoliser utbildas under 2019.

8.28.3 Centerpartiet verkar för att det ska finnas minst 500 utbildade till 2020

Partistyrelsens yttrande:

En motionär föreslår att beredskapspolisen återskapas för att denna ska kunna användas för enklare bevakning eller som stöttning vid insatser under ledning av ordinarie polisman till exempel vid terrorattacker eller liknande.

En motionär föreslår ett återinförande av beredskapspolisen. Motionären lyfter hur beredskapspolisen hade en viktig roll efter stormen Gudrun och under EU-toppmötet i Göteborg 2001 och anser att beredskapspolisen skulle kunna ha en roll i att hjälpa till vid extraordinära händelser.

Centerpartiet har tidigare föreslagit ett inrättande av en nationell polisreserv, så kallade beredskapspoliser, som ska kunna bistå polisen vid exempelvis terrordåd, vid en ökad risk för terrordåd eller vid naturkatastrofer.

Motionärens förslag går i linje med Centerpartiets tidigare linje rörande beredskapspolisen. Centerpartiet instämmer i motionens intentioner. Vi har ställt oss bakom Försvarsberedningens förslag kring en förstärkningsresurs till polisen, enligt vilken den närmare utformningen av en sådan förstärkningsresurs till polisen ska analyseras. Analysen ska utgå från totalförsvarets krav och föreslå hur en förstärkningsresurs bör utformas för beredskapshöjningar och krig. Försvarsberedningen föreslår att ett arbete bör påbörjas under innevarande försvarsbeslutsperiod för att ta fram strukturen för en ny förstärkningsresurs och för att påbörja rekrytering. Målet bör vara att förstärkningsresursen vid utgången av 2021 omfattar cirka 1000 civilpliktiga och att polisens förstärkningsresurs vid utgången av 2025 bör uppgå till cirka 3000 civilpliktiga.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.27

8.28

8.29: Polisens legitimation vid pensionering

8.29.1 att Centerpartiet ska arbeta för att poliser som pensioneras får behålla sina befogenheter fram till dess en aktiv åtgärd vidtas, antingen efter ett eget beslut eller att befogenheterna återkallas.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att det nuvarande systemet där poliser som går i pension måste lämna in sin polisbricka och förlorar sina polisbefogenheter är förlegat och att detta borde förändras. Motionären lyfter att en polisman borde få behålla sina befogenheter fram till dess att en aktiv åtgärd vidtas att ta bort dessa, antingen efter eget beslut eller att befogenheterna återkallas.

Denna fråga togs, vilket motionären även hänvisar till, upp på stämman 2017. Då fattades beslutet att Centerpartiet skulle driva frågan om en nationell polisreserv som ska ersätta den tidigare beredskapspolisen. Stämman var då tydlig med att en sådan skulle kunna inkludera bland annat polisutbildade som inte längre arbetar som poliser.

Centerpartiet har inom ramen för Förvarsberedningen kommit överens med flera andra partier om att skapa en förstärkningsresurs till Polisen. Det har föreslagits att ett arbete med en sådan bör påbörjas under innevarande försvarsbeslutsperiod. Partistyrelsen ser att pensionerade poliser skulle kunna utgöra en viktig del i en sådan förstärkningsresurs. Partistyrelsen tror dock att det är viktigt att det personer som har så långtgående befogenheter som en polis är inordnade i någon sorts organisation. Det är inte säkert att tryggheten skulle öka om samtliga pensionerade eller före detta poliser hade fortsatt polisbefogenhet utan ett aktivt beslut att ta bort denna.

Partistämman avslog följande motioner:
--

8.29

8.30: Tryggare bostadsområden

8.30.1 Att Centerpartiet vill skapa en försökslagstiftning i syfte att kommuner och fastighetsägare kan skapa lokala partnerskap för trygghet

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter den brottsförebyggande effekten av olika typer av partnerskap mellan fastighetsägare och andra aktörer som går under den engelska beteckningen Business improvement districts (BID's) och menar att dessa partnerskap skulle främjas av ny lagstiftning. Motionären framhåller att sådana partnerskap med lagstiftning utvecklas snabbare.

Det brottsförebyggande arbetet är grundläggande för att öka tryggheten och sänka brottsligheten. Centerpartiet tog på partistämman 2015 beslut om att kommuners och andra offentliga aktörers brottsförebyggande ansvar ska förtydligas och på stämman 2017 togs beslut om att Centerpartiet vill att kunskapen om och användningen av BID-samarbeten ska öka.

BID's är ett bra sätt att stärka områden genom samverkan och utveckling mellan företag, fastighetsägare, civilsamhälle med mera och kan vara mycket effektivt för att förebygga brott. Samarbetet mellan olika aktörer måste utvecklas och man bör se över både hur man kan undvika så kallade free-riders, som drar nytta av BID-samverkan men själva inte bidrar, och huruvida LOU gör det svårt att inordna offentliga aktörer i en lokal fastighetsägarsamverkan.

Partistyrelsen instämmer i intentionen att utöka antalet BID's, men förordar en bredare utredning som ser över vilka lagändringar som behövs för att BID's ska kunna användas på fler ställen och fungera optimalt.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet driver på för en utredning som tittar på hur lagstiftningen bör ändras för att möjliggöra fler och bättre fungerande BID-områden.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.30

8.31: Kameraövervakning

8.31.1 att det skall vara lättare att få tillstånd för kameraövervakning i kollektivtrafiken.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter vikten av att känna trygghet i kollektivtrafiken och föreslår att det ska vara lättare att få tillstånd för kameraövervakning i kollektivtrafiken.

Centerpartiet har sedan tidigare varit tydligt med att vi ser kameraövervakning som ett sätt att öka tryggheten genom att möjligheterna att lösa brott ökar. Vi har i linje med det föreslagit att polisen ska få lättare att sätta upp övervakningskameror utan att söka tillstånd och har också stått bakom den nya Kamerabevakningslagen som kom 2018.

Enligt Kamerabevakningslagen från 2018 råder undantag från tillståndskravet till exempel för bevakning i en tunnelbanevagn eller av en tunnelbanestation, om bevakningen har till syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott eller förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor. Det är tydligt att ett sådant undantag även skulle kunna gälla för annan kollektivtrafik eller att endast en anmälningsplikt ska gälla. Efter terrorattentatet på Drottninggatan i Stockholm hjälpte övervakningskamerorna polisen att snabbt hitta gärningsmannen vilket visar att kameraövervakning inte är minst viktigt just vid terrordåd eller andra allvarliga händelser.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.31.1 att det skall vara lättare att få tillstånd för kameraövervakning i kollektivtrafiken.

8.32, 8.33, 8.34, 8.35, 8.36, 8.37:

Djurrättsrelaterad brottslighet

8.32.1 En översyn av lagstiftningen när det gäller brott kopplade till djurrättsterrorism, eventuellt med införandet av en ny brottsrubricering

8.32.2 Införandet av brottskoder kopplade till djurrättsterrorism.

8.32.3 En skärpning av lagstiftningen när det gäller hot och trakasserier av företagare och personer på privat mark.

8.33.1 att lagen om hemfridszon ändras så att en zon om 250 meter från yttervägg på ekonomibyggnad på fastighet gäller. 250-metersregeln ska gälla vid djurhållande gårdar så allmänheten ej får vistas och störa näringsverksamheten

8.34.1 Att fastigheter avseende livsmedelsproduktion eller djurhållning skyddsklassas för att skydda innehavaren av berörd fastighet mot intrång eller hot från olika grupperingar i samhället.

8.34.2 Att man utreder hur en skärpt lagstiftning skall utformas för att skydda djurhållare eller livsmedelsproducenter och deras familj mot trakasserier från grupperingar som inte accepterar djurhållning eller livsmedelsproduktion.

8.35.1 att Centerpartiet mycket skyndsamt arbetar för en ny brottskod för den här typen av brott

8.35.2 att Centerpartiet mycket skyndsamt verkar för fängelsestraff och höga bötesbelopp för den här sortens brott

8.35.3 att Centerpartiet mycket skyndsamt verkar för skadestånd för ekonomisk skada för de drabbade företagen

8.35.4 att Centerpartiet mycket skyndsamt verkar för att polisens arbete ska samordnas på nationell nivå

8.36.1 att djuruppfödare inte ska behöva ha tillstånd för övervakningskameror i sina djuruppfödningens anläggningar och infarter till anläggningarna samt ett område 50 meter från anläggningarna

8.37.1 att Centerpartiet arbetar för att det blir enklare att spåra upp och lagföra aktivister som begår brott.

8.37.2 att Centerpartiet arbetar för att tillstånd krävs för demonstrationer utanför städerna.

Partistyrelsens yttrande:

En motionär lyfter frågan om djurrättsaktivisters brott mot svenska lantbrukare och deras familjer. Motionärerna menar att lagstiftningen inte är anpassad till den typen av hot och trakasserier, bland annat på så sätt att polisen har svårt att lagföra personerna som begår brotten och att det i dagsläget är svårt att föra statistik och få en helhetsbild av situationen.

En motionär menar att djurrättsaktivister såväl som allmänheten fritt kan uppehålla sig och hindra verksamhetsutövare att bedriva godkända verksamheter utan att kunna straffas för intrång.

En motionär tar upp frågan om hot och trakasserier mot personer som bedriver djurhållning eller livsmedelsproduktion. Motionären lyfter att djurhållare och livsmedelsproducenter idag tvingas avveckla sin verksamhet av hänsyn till sina familjers säkerhet. Motionären föreslår att fastigheter avseende livsmedelsproduktion eller djurhållning ska skyddsklassas och att det utreds hur en skärpt lagstiftning kan skydda djurhållare eller livsmedelsproducenter mot trakasserier.

En motionär lyfter de ökande problemen med brott mot landets djurhållande företagare som lantbrukare och ridskoleägare.

En motionär lyfter att djuruppfödare upplever fler hot och sabotage och att detta är en utveckling som måste stoppas. Motionen föreslår att djuruppfödare inte ska behöva ha tillstånd för övervakningskameror i sina djuruppfödningssanläggningar och i närheten av anläggningarna.

En motion lyfter frågan om ökade möjligheter till kameraövervakning för djurhållande företagare.

En motion tar upp frågan om att djurrättsaktivisters agerande leder till att många lantbrukare och uppfödare är oroliga för hot och våld. Motionären menar att det inte krävs tillstånd för att demonstrera utanför städerna och att det betyder att vem som helst kan ta sig in på enskilt område och använda sin demonstrationsrätt. Då gårdarna ofta ligger ensligt och lantbrukarna ofta jobbar ensamma blir de väldigt utsatta om det dyker upp aktivister.

Att människor, likt Centerpartiet, engagerar sig i frågor om djurskydd och att djur ska ha det bra är något väldigt positivt. Det är därför viktigt att påpeka att långt ifrån alla djurrättsaktivister begår denna typ av oförsvärliga handlingar. De som dock gör det utgör ett stort problem.

Centerpartiet vill att svenska bönders och andra djurhållares trygghet ska tas på stort allvar. Rapporterna om hot och trakasserier mot lantbrukare är oroande och är ett problem inte bara för svenska lantbrukare och svensk livsmedelsproduktion utan riskerar också i förlängningen att skada tilltron till rättsstaten och vår demokrati. Centerpartiet ser allvarligt på den utveckling vi ser och har därför bland annat sedan tidigare genom bland annat motioner och interpellationer varit tydliga med att vi vill se bättre statistik, till exempel genom införande av nya brottskoder, och en skärpning av lagstiftningen när det gäller hot och trakasserier av företagare.

Det är tydligt att det behövs en översyn av lagstiftningen som berör frågan om trakasserier mot svenska bönder. De brott som begås mot lantbrukare av många olika arter, från skadegörelse till olaga hot och misshandel. Det som håller dem samman är motivet, och det är i det här sammanhanget inte görligt att införa en ny brottsrubricering som tar sikte på just detta.

Problemet med brott som begås mot djurhållande företagare och deras anställda har de senaste åren eskalerat. Från att främst ha drabbat pälsdjursuppfödare omfattar trakasserier idag alla djurproducerande verksamheter inom lantbruket, ridskolor, pälsnäringen, forskningsanläggningar, myndigheter, eftersöksjägare med flera. Enligt en undersökning från Landja Marknadsanalys känner var fjärde lantbruksföretagare oro över att utsättas för hot och trakasserier av militanta djurrättsaktivister. För att kunna bevaka utvecklingen när det gäller den här typen av brottslighet är det viktigt att få tillgång till pålitlig statistik. En ny brottskod är ett alternativ för att uppnå detta, men kriminologer och andra som arbetar med statistik kring brott och det är därför lämpligare att de beslutar hur detaljerna kring statistiken ska se ut för att denna ska vara översiktlig och fungera på lång sikt.

Lagen är idag otydlig när det gäller trakasserier som sker på privat mark, såsom till exempel en bondgård, något som i dagsläget utnyttjas av djurrättsaktivister. Att hota företagare som arbetar med laglig verksamhet är helt oacceptabelt. Ska de gröna näringarna kunna fortsätta att producera livsmedel av hög kvalitet behöver vi se till att öka tryggheten för dessa verksamheter. Ny lagstiftning behövs för att skydda djurhållare eller livsmedelsproducenter

och deras familj mot trakasserier, och Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner med att öka tryggheten för företagare på landsbygden samtidigt som vi värnar allemansrätten. Partistyrelsen föreslår att utreda frågan om trakasserier som i huvudsak sker på privat mark.

Skyddsobjekt är den svenska benämningen på vissa byggnader, anläggningar, områden och andra objekt som enligt skyddslagen (2010:305) har beviljats förstärkt skydd mot till exempel sabotage och terroristbrott. Även om Partistyrelsen finner att de attacker och sabotage som djurhållande företagare utsätts för är allvarliga finns det inte möjlighet att klassa varje sådant objekt som skyddsobjekt av såväl finansiella som praktiska skäl.

Motionärerna lyfter vidare flera möjliga sätt att tackla problemen med brott som begås av människor med nära koppling till djurrättsorganisationer. Partistyrelsen instämmer med problembeskrivningen men ser ett behov av att tydliggöra förslagen till beslut. Brottsom begås i syfte att framkalla rädsla hos djurhållande företagare och anställda med anledning av deras yrkesval skapar stor oro inom en hel bransch och riskerar dessutom i förlängningen bland annat vår framtida livsmedelsförsörjning, det fria företagandet och vår demokrati. Det är av största vikt att de som begår den typen av brott får ett kännbart straff och Centerpartiet driver frågan om hårdare straff.

De som utsätts för dessa brott vittnar om att det lever i konstant rädsla efter brottet. Inte sällan påverkas hela familjen då det ofta handlar om familjeföretag där brottet har begåtts i hemmets närhet. Centerpartiet har sedan partistämman 2015 beslutat på att vi vill att brottsoffer som tilldelats skadestånd för brott där gärningsmannen har dömts till fängelse inte själva ska behöva kräva skadestånd från gärningsmännen utan att detta bör vara ett statligt ansvar. Detta ska givetvis även gälla det som utsätts för brott av den aktuella typen.

Sedan polisens omorganisation 2015 finns det ökade möjligheter att samordna arbetet mot brott som begås mot djurhållande företagare och deras anställda. Precis som att det är viktigt att få tydlig statistik när det gäller sådana brott är det viktigt att polisen i högre grad jobbar nationellt för att utreda dem. Detta behöver ske i högre grad, till exempel genom att det införs grupper inom polisen som enbart arbetar med dessa brott.

Ökade möjligheter till kameraövervakning för djurhållande företagare är något som Centerpartiet står bakom. Dock trädde en ny Kamerabevakningslag i kraft 2018 vilken innebär att kravet på tillstånd begränsas till myndigheter och vissa andra som utför uppgifter av allmänt intresse. Möjligheterna för djurhållande företagare att installera övervakningskameror på egen mark har därmed underlättats markant. Partistyrelsen instämmer i den oro som motionen ger uttryck för, men vill samtidigt understryka att vi ännu inte vilka effekter den nya lagen fått för djurhållande företagares trygghetssituation. En konsekvensanalys av lagens effekter på djurhållande företagares trygghet vore önskvärt för att se om ytterligare lagstiftning behövs.

Demonstrationstillstånd krävs enligt Ordningslagen även utanför städerna om demonstrationen till exempel sker på en allmän väg. Oavsett om man har tillstånd eller inte är själva demonstrationen dock inte olaglig och polisen kan bara ingripa under vissa omständigheter. Det är inte tillåtet att demonstrera på privat mark, men däremot kan demonstranter nyttja till exempel vägen fram till gården och att gå runt utanför staketet. Detta kan skapa såväl rädsla som oro för den djurhållande företagaren som för dennes anställda och familj. Ordningslagen begränsar kravet på tillstånd för demonstration till sådan som sker på offentlig plats. I det sammanhang som är intressant för den aktuella frågan beskrivs sådan

som allmänna vägar samt gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål. Partistyrelsen anser att en översyn av Ordningslagen när det gäller demonstration utanför städerna är önskvärd. En översyn måste ske med hänsyn till att trygga landets djurhållande företagare samtidigt som vi värnar våra grundlagsskyddade rättigheter.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för bättre statistik kring brott som begås mot bönder och andra djurhållande företagare, till exempel genom införande av nya brottskoder.

Att Centerpartiet, i syfte att öka tryggheten för djurhållande företagare, deras anställda och familjer ska verka för att se över lagen om olaga intrång och hemfridsbrott.

Att Centerpartiet verkar för skärpta straff för brott som begås i syfte att framkalla rädsla hos djurhållande företagare och anställda med anledning av deras yrkesval.

Att Centerpartiet verkar för att polisens arbete med brott som begås i syfte att framkalla rädsla hos djurhållande företagare och anställda med anledning av deras yrkesval ska samordnas på nationell nivå.

Att Centerpartiet ska arbeta för att en analys av den nya kamerabevakningslagens effekter på djurhållande företagens trygghet genomförs.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.32.3 En skärpning av lagstiftningen när det gäller hot och trakasserier av företagare och personer på privat mark.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.32.2

8.33

8.34.1

8.35

8.36

8.37

Partistämman avslog följande motioner:

8.32.1

8.34.2

8.38: Ordningslagen

8.38.1 Att som partiets inriktning verka för att den möjlighet som medges i Ordningslagen att med stöd av lokala ordningsföreskrifter av ordningsskäl förhindra passiv insamling utan tillstånd, inte missbrukas för andra syften.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen tar upp frågan om vissa kommuners införande av lokala ordningsföreskrifter mot passiv insamling av pengar. Motionären anser att lagens intentioner kring lokala ordningsföreskrifter bör förtydligas så att lagen inte missbrukas och i förlängningen innebär en inskränkning i möjligheten till insamling av pengar.

Tiggeriet har sin grund i fattigdom. Det behövs mer kraftfulla åtgärder för att förhindra de skadliga effekter som tiggeriet får, till exempel att göra det enklare att få bort de som slagit läger på någon annans mark och att utreda och lagföra de brott som ibland begås i samband med tiggeriet, såsom människohandel eller nedskräpning. Framför allt handlar det dock om att få stopp på att människor känner sig tvungna att tigga genom att till exempel sätta press på det länder som tiggarna kommer ifrån och öka möjligheterna för människor med låg utbildning att få ett jobb.

I slutet av 2018 kom en dom från Högsta Förvaltningsdomstolen som slog fast att ett lokalt förbud mot tiggeri i en av landets kommuner inte strider mot Ordningslagen. Högsta Förvaltningsdomstolen konstaterade att kommunen har möjlighet ”att reglera även sådan insamling av pengar som kallas passiv (tiggeri) för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats”. Högsta Förvaltningsdomstolen pekade på att kommunen har utformat förbudet så att det gällt ett ”snävt avgränsat geografiskt tillämpningsområde” och att ”föreskriften givits en sån utformning att den är möjlig att tillämpa”. I domen hänvisar Högsta Förvaltningsdomstolen även till det grundlagsskyddade kommunala självstyret och skriver att en kommuns bedömning endast bör underkännas om den är klart för ingripande på den aktuella platsen. Partistyrelsen ser inte att det är möjligt, med hänvisning till det kommunala självstyret, att uttryckligen förhindra kommuner från att själva avgöra frågor om ordningsstörning i kommunen. Samtidigt tycker partiet att det är viktigt att motverka tiggeri på humana sätt genom att hjälpa människor att ta sig ur fattigdom snarare än att lägga fokus på att flytta deras lidande ur människors åsyn.

Partistämman avslog följande motioner:

8.38

8.39: Kontrollerande beteende

8.39.1 Att Centerpartiet verkar för en utredning av lag som skyddar en person från andra personers kontrollerande beteenden och tvångsbeteenden.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen föreslår att Centerpartiet verkar för att utreda en lag som skyddar en person från andra personers kontrollerande och tvingande beteenden. Motionären hänvisar till en ny lag som för några år sedan trädde i kraft i Storbritannien och som kriminaliserar kontrollerande beteenden och tvång i nära relationer. Motionären lyfter att det i nämnda lagstiftning ställs

krav på att personerna ska ha en personlig koppling till exempel genom att vara gifta, sambor eller tidigare har haft en relation och att beteendet har en allvarlig effekt på den utsatte.

Centerpartiet vill ha en nollvision för våld och förtryck i nära relationer och vill att samhället ska bli bättre på att upptäcka våld i nära relationer, hjälpa till att anmäla gärningsmännen och att skydda offren. Centerpartiet vill öka kunskapen kring våld i nära relationer bland annat bland sjukvårdspersonal och vill även öka satsningarna på tjej- och kvinnojourer och förbättra vittnesskyddet för att fler ska våga lämna en skadlig relation.

Våld i nära relation börjar sällan med våld utan med kontrollerande beteende och psykisk misshandel som både påverkar den utsatta genom en kraftigt försämrad självbild och beskär hens handlingsutrymme och möjlighet att ta sig ur relationen. Många lever ett liv under någon annans kontroll. Någon som isolerar en från familj och vänner, kontrollerar att man går direkt hem från jobbet, hindrar en att gå på viktiga möten som läkarbesök, upprepat talar nedlåtande till och får en att känna sig värdelös, går igenom telefonräkningen och frågar ut en om vem man har pratat med och som tar kontrollen över ens inkomst. Vissa av de handlingar som en kriminalisering av kontrollerande beteende skulle täcka är redan kriminaliserade men även handlingar som inte är det kan ha en stor effekt på självbild och självkänsla som lätt leder till självpåtagen isolering och en kraftigt begränsad frihet. Det våldskapital som gärningsmannen har, eller det hotfulla beteende som gärningsmannen tidigare har påvisat, kan vidare vara tillräckligt för att en utsatt person ska foga sig i att bli kontrollerad.

Kontrollerande beteende är en stor del av problematiken kring våld i nära relation och en ny kriminalisering skulle innebära att man i praktiken tidigarelägger vad som är kriminaliserat. Idag riskerar ett brottsoffer att fastna i en våldsamt relation utan att kunna få hjälp av rättssamhället innan hen är så nedtryckt att det är närapå omöjligt att ta sig ut. En kriminalisering i ett tidigare skede skulle också göra det lättare för gärningsmannen att få hjälp att hantera sitt beteende. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner, men vill se en skarpare formulering.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för en lag som skyddar en person från andra personers kontrollerande beteenden.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.39

8.40: Sexköp

8.40.1 Att Centerpartiet ska verka för att straffet för sexköp skärps så att minimistraffet höjs från böter till fängelse i minst 14 dagar, vilket motsvarar straffsatsen för misshandel av normalgraden.

8.40.2 Att Centerpartiet ska verka för att straffskalan för brottet köp av sexuell handling av barn skärps dels genom att minimistraffet höjs från böter till fängelse och att brottsbeteckningen för köp av sexuell handling av barn ändras till utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling för att bättre återspegla brottets allvar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna föreslår skärpta straff för sexköp och köp av sexuell handling av barn. Motionen pekar på att den straffskärpning som skett inte har medfört önskad effekt och att fängelsestraff i princip aldrig döms ut för sexköp och att detta även är ovanligt när det gäller köp av sexuell handling av barn. Motionärerna anser inte att nuvarande straffsats speglar allvaret i brottet att köpa någon annans kropp och anser att det är orimligt att brottet stöld (av normalgraden) ger ett strängare straff än att utnyttja någons kropp.

Centerpartiet tycker att det är bra att det är olagligt att köpa sex och den svenska sexköpslagen är något vi står bakom fullt ut. Att utnyttja en annan människa sexuellt ska alltid vara brottsligt. Vi vill att polisen ska bli bättre på att bekämpa prostitutionen, inte minst bland unga på internet. Centerpartiet vill se höjda straff för köp av sexuell handling av minderårig och ett tillkännagivande har i enlighet med det riktats till regeringen om att minimistraffet för detta brott borde skärpas till fängelse i sex månader och att maximistraffet för samma typ av brott borde höjas från två till fyra år. Sexköp göder människohandeln och måste motverkas med större kraft. För att göra detta är det viktigt att polisen arbetar mer med dessa brott, men vi kan också visa hur allvarligt vi ser på brottsligheten genom att höja straffen. Motionärerna föreslår att införa fängelse som minimistraff i straffskalan, men detta skulle innebära att ett strafföreläggande (då en den misstänkta personen kan erkänna brottet och acceptera straffet i förenklad ordning) inte kan användas då endast brott med böter i straffskalan kan bli aktuella för ett strafföreläggande. Utan böter i straffskalan måste samtliga brott bevisas utom allt rimligt tvivel i en rättegång. Det ställer helt andra krav på utredningar och skulle i förlängningen troligen leda det till färre fällande domar. Partistyrelsen anser att det är problematiskt att köp av sexuell tjänst i de flesta fall straffas alltför mildt och tror att en generell översyn av hur domstolarna kan förmåås att använda hela straffskalan är svaret på hur fler ska dömas till fängelse för detta brott.

En person som köper sex av en person som är under 18 år ska inte komma undan med böter. Därför driver Centerpartiet sedan tidigare höjda straff för köp av sexuell handling av minderårig. Partistyrelsen instämmer i intentionen att höja straffet, men vill mot bakgrund av det nämnda tillkännagivandet se en mer öppen skrivning. Partistyrelsen instämmer även i intentionen när det gäller att byta brottsrubriceringen till utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling för att bättre spegla brottets allvar. Då motionen innehåller två delar lyfts delen om att ändra brottsbeteckning i en separat ny att-sats.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet ska fortsätta driva på för att straffet för köp av sexuell handling av barn ska skärpas.

Att brottsbeteckningen köp av sexuell handling av barn ändras till utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling för att bättre återspegla brottets allvar.

Att en översyn genomförs av domarnas straffpåföljder så att domstolarna i högre grad ska använda hela straffskalan vid sexköp.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.40

8.41: Spärri lista

8.41.1 att Rikspolisstyrelsen upphör att uppdatera och sprida spärri lista.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen föreslår att rikspolisstyrelsen ska upphöra att uppdatera och sprida spärri lista mot barnporr. Motionären menar att barnporrfiltret är ett ineffektivt sätt att gömma barnpornografi för den som inte vill se det.

Centerpartiet ser mycket allvarligt på barnpornografibrottet och vill använda tekniska lösningar för att stoppa tillgången till barnpornografi. Medel för detta finns redan i form av polisens spärri lista men även olika detekteringsverktyg. Centerpartiet vill att internetleverantörer i Sverige ska tillämpa blockeringsverktyg för internetsidor som innehåller barnpornografi och att verktyg ska användas för att spåra användare som på datorer inom offentlig verksamhet laddar ned eller förvarar barnpornografi. Vi vill också att miniminivån på straffet för detta brott ska skärpas.

Rikspolisstyrelsen (RPS) var en svensk statlig förvaltningsmyndighet under Justitiedepartementet från 1964 till 31 december 2014. Det mesta av verksamheten vid RPS ingår nu i Polismyndigheten. Partistyrelsen vill att tekniska verktyg används för att stoppa tillgången till barnpornografi och anser att det är i sin ordning att Polismyndigheten inom lagens ramar använder de verktyg de anser lämpliga för att bedriva utredningar mot de som använder barnpornografi.

Partistämman avslög följande motioner:

8.41

8.42: Centrum mot hedersförtryck

8.42.1 Att Centerpartiet verkar för ett permanent nationellt hederscentrum för människor som utsätts för hedersförtryck

8.42.2 Att Centerpartiet verkar för att alla kommuner ska åläggas att ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck

Partistyrelsens yttrande:

Motionen tar upp frågan om hedersrelaterat våld och förtryck. Motionärerna anser att de erfarenheter vi nu har i frågan i Sverige måste tas tillvara och utvecklas för hela landet. Motionen föreslår att ett nationellt hederscentrum ska permanentas och att Centerpartiet ska verka för att alla kommuner ska åläggas att ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Centerpartiet har i Januariavtalet varit med och bidragit till att Kompetensteamet mot hedersbrott vid Länsstyrelsen i Östergötland permanentas. Centerpartiet vill att handlingsplaner mot hedersförtryck samt handlingsplaner mot kontroll av individer ska finnas i grund- och gymnasieskolor och att kunskaperna om dessa frågor ska höjas på såväl kommunal nivå som inom rättsväsendet och sjukvården.

Partistyrelsen instämmer i intentionen att ha ett permanent nationellt hederscentrum för människor som utsätts för hedersförtryck. Detta var en av de frågor man kom överens om i Januariavtalet och vi ser positivt på att den kunskap som nu finns vid länsstyrelsen i Östergötland kommer att finnas kvar.

Det finns idag inget krav på att kommuner ska ha en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck. En undersökning som Ekot gjorde nyligen visar att många kommuner saknar en handlingsplan och rutiner för barn som utsätts för hedersvåld eller för att giftas bort. Partistyrelsen anser att kunskapen måste öka kring hedersrelaterad problematik. I Den nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor, vilken även inkluderar hedersrelaterat våld och förtryck, framgår att länsstyrelserna ska utgöra navet i genomförandet av strategin på regional nivå. I detta ingår bland annat att göra den nationella strategin känd i länet och med utgångspunkt i denna ta fram regionala strategier och handlingsplaner. Partistyrelsen tror att det i grunden är bra om detta ansvar inte ligger på kommunerna bland annat eftersom kunskapsunderlaget i många kommuner kan visa sig bristfälligt. Partistyrelsen instämmer i intentionen med att kommuner bör ha en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck, men anser att kommunerna själva bäst beslutar hur detta arbete ska fungera.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner

8.42

8.43: Slöja

8.43.1 Att flickor under 18 år inte tillåts bära slöja.

8.43.2 Att vi tar avstånd från att vuxna sexualiserar barn, i alla sammanhang.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att flickor under 18 år inte ska tillåtas att bära slöja och att vi i alla sammanhang ska ta avstånd från att vuxna sexualiserar barn. Motionären menar att Sverige under lång tid har arbetat för jämlikhet mellan könen. Motionären menar vidare att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Motionären anser inte att flickor under 18 år ska bära ett plagg som strider mot den målsättning som finns i samhället angående jämlikhet.

Centerpartiet har inte föreslagit något förbud när det gäller slöja för småbarn. Partiet har dock varit tydligt med att det är viktigt att barn ska få vara barn, att de ska kunna leka obehindrat och följa skolplanen. Centerpartiet tar skarpt avstånd från all typ av sexualisering av barn.

Centerpartiet vill att barn ska få vara barn, att de ska kunna leka obehindrat och följa skolplanen. Vi ser tendenser bland partier att vilja reglera kvinnors och flickors rätt att bära slöja, något vi tror är fel väg att gå, även om det görs med argumentet att det är ett sätt att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Slöjan är inte problemet i sig, utan förtrycket som eventuellt ligger bakom. Det är förfärligt att det finns flickor som blir tvingade eller känner sig pressade att ha slöja, men vi vill inte hindra flickor som vill ha slöja från att ha det. Historiskt sett har människor gärna velat kontrollera flickors och kvinnors klädsel, men Partistyrelsen tycker att flickor och kvinnor själva måste få bestämma hur de ska klä sig. Det är dock viktigt att en slöja inte hindrar flickor att fullfölja läroplanen och att den inte hindrar dem från att vara med på idrotten till exempel. Det är även viktigt att säkerställa kunskap och

kompetens om hedersförtryck i t ex skola och socialtjänst vilket Centerpartiet sedan tidigare driver.

Sexualisering av barn är hemskt i alla sammanhang och vi instämmer i motionens intention i den delen. Dock ser partistyrelsen att denna fråga inte ska kopplas samman med att bära slöja, då många flickor och kvinnor gör det frivilligt.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.43.2

Partistämman avslog följande motioner:

8.43.1

8.44: Hedersrelaterat våld och förtryck

8.44.1 Att lagstiftning mot hedersrelaterat våld införs

8.44.2 Att hedern utgör en försvårande omständighet, som leder till hårdare straff

8.44.3 Att utbildning i hedersförtryck blir en del i skolundervisningen

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter det hedersrelaterade förtryck som många barn och unga lever under i Sverige. Motionären föreslår att lagstiftning mot hedersrelaterat våld ska införas, att heder ska utgöra en försvårande omständighet som leder till hårdare straff och att skolpersonal behöver utbildas i att se signaler på hedersförtryck och att detta måste bli en del av skolundervisningen så att unga blir medvetna om sina rättigheter och att hjälp finns att få.

Centerpartiet har såväl vid tidigare stämmor som i andra sammanhang varit tydligt med att hedersrelaterad brottslighet är oacceptabel och har lagt fram ett antal förslag för att motverka all hedersrelaterad problematik.

Brott utförda i hederns namn drabbar alltför många människor i Sverige i dag. Unga människor som inte får träffa vänner, blir hotade, misshandlade, tvingade till äktenskap, könsstympade eller i värsta fall mördade. Centerpartiet driver sedan tidigare frågan om att införa en egen brottsrubricering för hedersbrott. Bestämmelsen ska ha grov fridskränkning som förebild men ska omfatta gärningar som begås av flera olika personer i samförstånd. Även när det gäller frågan om att hedersmotiv ska ses som en försvårande omständighet som ger hårdare straff har Centerpartiet varit tydliga och enligt Januariavtalet ska detta nu utredas. På stämman 2017 togs beslut om att Centerpartiet vill se ökad kunskapsspridning om hedersrelaterat våld, främst inom skola och socialtjänst och det konstaterades att skolan har en viktig uppgift att motverka hedersrelaterade normer och värderingar. Partistyrelsen tror dock inte att det skulle vara praktiskt möjligt att lägga in detta i skolundervisningen, men att den ökade kunskapsspridningen istället skulle kunna ske till exempel genom kurators eller skolsköterskas försorg.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.44.1 Att lagstiftning mot hedersrelaterat våld införs.

8.44.2 Att hedern utgör en försvårande omständighet, som leder till hårdare straff.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.44.3

8.45: Sekretess för vittnen

8.45.1 att Centerpartiet driver frågan om möjlighet till sekretess för vittnen

Partistyrelsens yttrande:

Motionen föreslår att vittnen ska kunna sekretessklassas och därmed vara anonyma. Detta då vittnen ofta menas vara avgörande för att lösa brott och därmed upprätthålla trygghet och säkerhet i samhället. Motionen poängterar att vittnen inte ska kunna vara anonyma gentemot rättssystemet.

Centerpartiet har noggrant övervägt frågan om att införa möjlighet till anonyma vittnen i Sverige, men funnit att nackdelarna överväger fördelarna. Centerpartiet anser att det innebär en långtgående inskränkning av viktiga rättsstatliga principer att ha anonyma vittnen i domstolarna. Det gäller bland annat principen om att en tilltalad måste ha möjlighet att bemöta den bevisning som läggs fram mot honom eller henne och vittnen måste kunna korsförhöras.

Det finns en viss möjlighet för att fler hade kunnat tänka sig ställa upp att vittna om det fanns möjlighet att vittna anonymt. När vi tittar på de jämförbara länder som har den möjligheten (t ex Norge och Nederländerna) används det dock i liten utsträckning och det är väldigt specifika omständigheter som ska till för att det ska vara tillåtet. Partistyrelsen tror därmed inte att det skulle vara en bred lösning på problemet att människor inte vågar vittna. Ofta finns dessutom risken att det skulle gå att lista ut vem det är som vittnat ändå vilket skulle göra att metoden inte får avsedd effekt.

Partistämman avslög följande motioner:

8.45

8.46, 8.47, 8.48: Rättsstatliga frågor

8.46.1 Att ordförande i skall ha en utslagsröst vid brottsmål, precis som vid civilrättsliga mål

8.47.1 Att nämndemannasystemet avskaffas

8.48.1 Att Centerpartiet ska verka för att möjliggöra skadeståndsanspråk baserat på rättighetsstadgan i Regeringsformen.

8.48.2 Att Centerpartiet ska verka för att staten bekostar egna rättegångskostnader även vid bifall om medborgaren haft skälig anledning att få sin sak prövad.

8.48.3 Att Centerpartiet ska verka för att stärka äganderätten så att den omfattas av de särskilda begränsningsbestämmelserna i Regeringsformen.

- 8.48.4 Att Centerpartiet ska verka för att stärka näringsfriheten så att den omfattas av de särskilda begränsningsbestämmelserna i Regeringsformen.
- 8.48.5 Att Centerpartiet ska verka för att riksdagen tillsätter en polisberedning.
- 8.48.6 Att Centerpartiet ska verka för att polisens metoder i högre grad ska vara empiriskt beprövade.
- 8.48.7 Att Centerpartiet ska verka för en ökad tillgång till målsägandebiträden.
- 8.48.8 Att Centerpartiet tydligt tar avstånd från att införa kronvittnen i svensk rätt.
- 8.48.9 Att Centerpartiet förnyar sitt ställningstagande gällande att ta avstånd från anonyma vittnen.
- 8.48.10 Att Centerpartiet ska verka för att användningen av överskottsinformation ska vara restriktivt med hänvisning till individens personliga integritet. Om överskottsinformation ska användas till andra syften än vad som föranlett frambringandet krävs att det är proportionerligt i relation till det brott där informationen är tänkt att användas.
- 8.48.11 Att Centerpartiet ska verka för att överskottsinformation endast ska kunna användas som bevisning om brottet i sig hade kunnat föranleda användning av de hemliga tvångsmedel med vilken överskottsinformationen insamlades från början.
- 8.48.12 Att Centerpartiet verkar för att nämndemän tillsätts genom en partipolitiskt oberoende process.
- 8.48.13 Att Centerpartiet verkar för att antalet nämndemän i första instans minskas från tre till två.
- 8.48.14 Att Centerpartiet verkar för att nämndemännens sammanvägda röst likställs med rösten av rättsens ordförande.
- 8.48.15 Att Centerpartiet ska verka för att domarnämnden blir fristående från Justitiedepartementet.

Partistyrelsens yttrande:

Det är centralt att säkra och stärka skyddet för våra medborgliga friheter. Därför driver Centerpartiet sedan tidigare förslaget att inrätta en författningsdomstol, där medborgare som känner sina grundläggande fri- och rättigheter kränkta skulle kunna få sina fall prövade. Det är ett sätt att stärka skyddet för individen i förhållande till staten. Det pågår en utredning kring frågan om skadestånd från det allmänna för skada som orsakats vid överträdelser av de grundläggande fri- och rättigheterna i 2 kap. regeringsformen. Den ska bland annat analysera vilken rätt till ersättning som gäller i dagens rätt och ifall denna rätt till ersättning bör utvidgas. Utredningen ska redovisas senast den 31 mars 2020. Partistyrelsen vill inte föregripa resultatet av den utredningen.

Centerpartiet vill stärka äganderätten och egendomsskyddet och vill att en utredning tillsätts som ser över egendomsskyddet och näringsfriheten. Äganderätten har bland annat stor betydelse för möjligheten för de gröna näringarna att kunna bedrivas på ett hållbart sätt. Frågan om skydd för näringsfriheten har under en tid varit mycket aktuell. Detta med anledning av diskussionen kring och utredningen av vinster i välfärden vars förslag skulle utgöra ett hot mot näringsfriheten. Partistyrelsen instämmer i att äganderätten och näringsfriheten behöver stärkas och vill att en bred utredning kring dessa frågor tillsätts.

En motion lyfter frågan om ordförandens röst i brottmål och föreslår att ordföranden i tingsrätten skall ha utslagsröst vid brottmål, precis som idag är fallet vid civilrättsliga mål, och noterar att det finns en risk för att nämndemän av okunskap eller av ideologiska skäl vill fria och att ett överklagande i detta fall innebär en ökad kostnad för staten.

En motion problematiserar kring nämndemannasystemet och lyfter en rad oroande händelser involverande enskilda nämndemän. Motionen pekar på vikten av rättssäkerhet och menar att denna grundar sig på att lagarna är tydliga och lättillgängliga och att dömandet sker på ett i förhållande till lagarna förutsägbart och konsekvent sätt.

En motion lyfter ett antal olika rättspolitiska frågor och föreslår skilda lösningar för dessa. Motionen behandlar bland annat polisorganisationen, kronvitnesssystem, anonyma vittnen och nämndemannasystemet. För att komma tillrätta med de problem som finns inom polisen föreslår motionärerna ett helhetsomfattande grepp och en övergripande parlamentarisk polisberedning där diskussion om den svenska polisens framtid kan föras. Motionärerna tar även upp den utsatta situation som brottsoffer kan uppleva och föreslår en ökad tillgång till målsägandebiträden och fler möjligheter att vara berättigad till ett sådant. Vidare föreslås att Centerpartiet ska ta tydlig ställning mot kronvitnesssystem då motionärerna anser att det skulle vara rättsosäkert och underminera en del av straffets funktion, nämligen att ge brottsoffer upprättelse, om man skulle ge misstänkta personer möjlighet att undslippa straff i utbyte mot vittnesmål. Motionärerna föreslår också förändringar av hur överskottsinformation som framkommit vid användningen av hemliga tvångsmedel ska få användas. Även frågan om nämndemän lyfts av motionärerna som bland annat föreslår en process med opolitiskt tillsättande av nämndemän och en förändring i antalet nämndemän liksom att domarnämnden blir fristående från Justitiedepartementet.

Centerpartiets rättspolitik genomsyras sedan länge av att väl underbyggda, beprövade och evidensbaserade metoder ska användas vid polisarbete, liksom vid annat arbete inom rättskedjan.

På stämman 2015 tog Centerpartiet beslut om att vi vill att tryggheten för brottsoffer ökar genom att dessa ges större möjlighet att byta målsägandebiträde och även att se över om kraven som ställs för att få ett målsägandebiträde bör sänkas.

Centerpartiet har sedan 2009 stämmobeslut på att utreda möjligheten att inom svensk rätt införa ett så kallat kronvitnesssystem. Även under senaste året har Centerpartiet varit tydligt med att vi tycker att saken bör utredas.

När det gäller anonyma vittnen har Centerpartiet upprepat varit tydligt med ståndpunkten att detta skulle inkräkta på rättssäkerheten på ett sätt som går långt utanpå rättsstatens principer.

Centerpartiet har inte tidigare tagit ställning ifråga om överskottsinformation, men anser att integriteten är viktig att skydda samtidigt som de rättsvårdande myndigheterna ges verklig möjlighet att bekämpa brottsligheten i högre grad.

Frågan om nämndemannasystemet har behandlats på Centerpartiets partistämmor vid ett antal tillfällen och 2015 togs beslut om att driva på för en breddning av rekryteringen och att sträva efter att nämndemän ska sökas även utanför de politiska partierna. Fråga om antal nämndemän och hur dessas röst ska väga har dock inte varit föremål för beslut vare sig i dessa eller i andra sammanhang. Inte heller domarnämnden har varit föremål för beslut eller andra ställningstaganden.

Motionärerna föreslår en parlamentarisk polisberedning där diskussion om den svenska polisens framtid kan föras för att förbättra arbetsmiljön, minska den administrativa bördan, och öka yrkesattraktiviteten för poliser i yttre tjänst. Dessa är samtliga viktiga frågor. Polisen och hela rättsväsendet skulle behöva långsiktighet och klara spelregler så att de vet vad som gäller oavsett majoritet i riksdagen. Precis som det finns en försvarsberedning med uppdrag att planera inriktningen av totalförsvaret skulle blocköverskridande överenskommelser underlätta för polisen att arbeta på lång sikt. Sådana förslag har lyfts fram av bland annat Polisförbundet och stiftelsen Tryggare Sverige. Partistyrelsen instämmer i intentionerna med motionen, men anser att greppet behöver breddas för att inbegripa hela rättskedjan. I programmet Frihetsreformer för Sveriges landsbygder föreslås därför en Trygghetsberedning tillsättas. Den ska genom breda överenskommelser underlätta för Polisen och övriga rättsvårdande myndigheter. Genom en rättspolitik som bygger på välgrundade överväganden och långsiktighet i beslutsfattandet skulle hela rättskedjan, bland annat Polisen, Åklagarmyndigheten och Kriminalvården, ges långsiktighet och bättre förutsättningar att stärka tryggheten i hela landet.

Evidensbaserade metoder är grundläggande för att polisen och den övriga rättskedjan ska kunna arbeta så effektivt som möjligt. Det är viktigt att väl beprövade metoder, som till exempel New York-modellen, används för att vända utvecklingen i utanförskapsområden, men att empiriskt beprövade metoder används även inom andra delar av polisverksamheten.

Att ha ett målsägandebiträde man litar på är viktigt. För många, bland annat personer som utsatts för grova brott eller sexualbrott kan det vara en förutsättning för att orka med processen. Vi vill öka tryggheten för brottsoffer genom att ge större möjlighet att byta målsägandebiträde, precis som man kan byta försvarare och vill också se över om kraven som ställs för att få ett målsägandebiträde bör sänkas.

Det kan vara svårt att få människor att vittna och en ny utredning kring kronvittnen är viktig för att kunna se hur förutsättningarna skulle kunna se ut. Den grova brottsligheten är ett stort samhällsproblem och ett kronvitnesssystem skulle kunna leda till att fler grova brott klaras upp och att det blir fler fällande domar. Nackdelen med systemet är bland annat att det går emot den rättstradition vi har idag och att grova brottslingar inte skulle få ta konsekvenserna för sitt brott fullt ut. Centerpartiet vill se en utredning för att se vilka slutsatser en sådan kommer fram till. Om ett kronvitnesssystem skulle införas är det dock viktigt att åklagaren inte ges möjlighet att ingå avtal med den anklagade om mildare straff såsom det amerikanska plea bargaining-systemet.

Det finns en viss möjlighet att fler hade velat ställa upp att vittna om det fanns möjlighet att vittna anonymt, men när vi tittar på de jämförbara länder som har den möjligheten (t ex Norge och Nederländerna) används det i väldigt liten utsträckning och det är väldigt specifika omständigheter som ska till för att det ska vara tillåtet. Det kan alltså aldrig vara fråga om en bred lösning på problemet att människor inte vågar vittna. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner då Centerpartiet sedan tidigare varit tydligt med att partiet anser att det innebär en långtgående inskränkning av viktiga rättsstatliga principer att ha anonyma vittnen i domstolarna. Det gäller bland annat principen om att en tilltalad måste ha möjlighet att bemöta den bevisning som läggs fram mot honom eller henne och vittnen måste kunna korsförhöras.

När det gäller frågan om överskottsinformation är det en fråga där inte enbart den enskildes rätt till integritet utan även de rättsvårdande myndigheternas möjlighet och skyldighet att utreda brott ska beaktas. Det är önskvärt att det blir tydligare när material från hemliga tvångsmedel ska bevaras och förstöras, vilket en utredning nyligen har tittat på. Det skulle

också öka integritetsskyddet för den enskilde. Utredningen har gett exempel på brott där Säkerhetspolisen och Polismyndigheten med dagens reglering är förhindrade att ingripa, t.ex. vid misshandel, sexuellt övergrepp mot barn, köp av sexuell handling av barn eller sexuell tvång. Det är viktigt att de rättsvårdande myndigheterna inte förhindras att använda material så länge användandet sker på ett rättssäkert sätt med hänsyn till integritetsskyddet. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner, men vill invänta ett eventuellt lagförslag för att få en tydlig bild av vilka förändringar av lagstiftningen som kan bli aktuella och hur lagrådet ställer sig till detta.

Huvudregeln är att de som dömer i ett brottmål i tingsrätten är en juristdomare och tre nämndemän. Om enighet om ett måls utgång inte kan uppnås inom rätten sker omröstning med den lagfarne domaren och nämndemännen. Deras röster är lika värda. Om exempelvis den lagfarne domaren och en nämndeman har en mening och två nämndemän en annan mening bestäms domens innehåll av den för den tilltalade mildaste meningen.

Partistyrelsen anser att principen om att hellre fria än fälla är grundläggande i en rättsstat. I praxis gäller i Sverige att det ska vara "ställt utom rimligt tvivel" att den åtalade utfört gärningen. Om det visar sig att domen är otillfredsställande på grund av att juristdomaren inte har haft utslagsröst finns möjligheten att överklaga målet till hovrätten. De fall där prövningstillstånd krävs är: när den tilltalade endast har dömts till böter, när den tilltalade har frikänts och det högsta straff som brottet kan ge är fängelse i sex månader och när överklagandet endast gäller den del av domen som rör skadestånd. Möjligheten att överklaga är grundläggande trots att detta innebär en ökad kostnad för samhället.

I september 2014 trädde nya regler ikraft som innebar en förbättring av nämndemannasystemet. Bland annat skärptes kravet på lämplighet och det blev lättare för domstolen att entlediga en nämndeman som genom att begå brott eller på annat sätt har visat sig olämplig för uppdraget och det förtydligades också att nämndemannauppdraget inte är ett politiskt uppdrag. Dock har vi sett hur nämndemän upprepat har orsakat rubriker, inte sällan med grund i en politisk ideologi. Det finns en överhängande risk att nämndemän i vissa fall låter sig påverkas av sin politiska ideologi. Även om dessa nämndemän inte är många riskerar förtroendet för rättsväsendet att skadas svårt.

För att värna den moderna rättsstaten kan en modell som håller politiker borta från den dömande verksamheten behövas.

En av tankarna med nämndemannasystemet är att nämndemännen ska kunna tillföra målet kunskap. Men det finns tveksamheter kring om personer utan juridisk kompetens riskerar att basera domar på annat än lagstiftning. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner då det gäller problematiken kring politiskt tillsatta nämndemän och ser behovet av att se över om nämndemannasystemet ska ändras.

Partistyrelsen ser i nuläget inga behov av att förändra sammansättningen i domstolen och ej heller styrkan i röstförhållandena mellan ordföranden respektive nämndemännen i rätten. Motionärerna lyfter också förslaget att Centerpartiet ska verka för att domarnämnden blir fristående från Justitiedepartementet. Domarnämnden är en statlig myndighet som har till främsta uppgift att lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av ordinarie domare eller hyresråd och ska också bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillgodose rekryteringsbehovet av ordinarie domare. Partistyrelsen anser att Justitiedepartementet är det departement som är bäst lämpat att inneha ansvaret för denna myndighet och ser inte att det för närvarande skulle vara aktuellt att domarnämnden skulle bli fristående från detta.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för att utreda ett system utan partipolitiskt tillsatta nämndemän.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

8.48.7 Centerpartiet ska verka för en ökad tillgång till målsägandebiträden

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.48.1

8.48.2

8.48.3

8.48.4

8.48.5

8.48.6

8.48.9

8.48.10

8.48.11

8.48.12

Partistämman avslog följande motioner:

8.46

8.47

8.48.8

8.48.13

8.48.14

8.48.15

8.49, 8.50, 8.51: Brottsoffer

8.49.1 Att partiet arbetar för att brottsoffer skall kunna få det skadestånd som rätten fastslår.

8.49.2 Att partiet arbetar för att det inte skall vara den tilldömde som skall driva denna fråga.

8.50.1 att det införs en kris-samordnare när polis skall meddela person(-er) att ett våldsbrott begåtts. Detta för att hjälpa brottsoffer och att minska ytterligare ökning av psykisk ohälsa

8.51.1 Att alla som utsätts för ett svårt brott ska kunna erbjudas psykologhjälp och att ett nationellt ansvar tas för att klara det.

Partistyrelsens yttrande:

En motionär lyfter svårigheten för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, dels i ljuset av att man som brottsoffer förväntas ta ett aktivt ansvar för att hålla i kontakten med bland annat gärningspersonen och Kronofogdemyndigheten och dels när det gäller den ofta förekommande problematiken kring gärningspersonens brist på medel och möjlighet att betala skadeståndet. Motionären föreslår att samhället ska ta ett ökat ansvar för att brottsoffret får ut sitt skadestånd.

En motionär föreslår att en krissamordnare ska finnas på plats när polis ska meddela någon att ett våldsbrott har begåtts. Motionären lyfter att risken är stor att den psykiska ohälsan ökar om inte rätt hjälp sätts in så snart det är möjligt för brottsoffer och anhöriga.

En motion tar upp frågan om stöd åt brottsoffer och menar att den hjälp med krisbearbetning som man som brottsoffer kan få skiljer sig åt bland annat beroende på bostadsort. Motionen yrkar därför på ett nationellt ansvar för att erbjuda psykologhjälp åt brottsoffer.

Centerpartiet vill ha ett starkare brottsofferperspektiv i rättsväsendet. Många brottsoffer vittnar om att svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd gör att kränkningen efter brottet blir än större. Centerpartiet tog på stämman 2015 tydlig ställning i frågan kring skadestånd till brottsoffer. Vi vill att det ska bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process. På stämman 2017 uttalade partiet i programmet Trygghet i hela landet att det är viktigt att man som utsatt för brott både har rätt och möjlighet att få bättre information från rättsväsendet och att det finns professionell personal som kan ta hand om brottsoffret om det behövs. För de som utsatts för grova brott och efterlevande till personer som mördats, är det dessutom av stor vikt att de kan få stöd när en gärningsperson får permissioner eller frigges.

En motionär lyfter en fråga som Centerpartiet driver sedan tidigare. Det är viktigt att brottsoffers rättigheter tillvaratas bättre när det gäller bland annat sättet för utbetalning och hanteringstider. Dock måste det av såväl praktiska som ekonomiska skäl finnas en begränsning i vilket ansvar staten ska ha för de skadestånd som döms ut till brottsoffer och därför har Centerpartiet sedan tidigare föreslagit vissa begränsningar. Brottsoffer som tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen har dömts till fängelse ska inte själv behöva kräva skadeståndet från gärningsmannen utan detta bör vara ett statligt ansvar. Staten ska sedan kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen.

Partistyrelsen instämmer i motionernas intentioner då stöd till såväl brottsoffer som deras anhöriga är av största vikt för att de känslomässiga följderna av ett våldsbrott ska kunna begränsas så mycket som möjligt. Partistyrelsen anser dock att det ska vara Polismyndighetens ansvar att på det sätt som fungerar bäst ta ställning till hur detta ska ske.

Idag är det kommunerna som har brottsofferansvaret och är skyldiga att erbjuda hjälp och stöd åt den som utsatts för brott. Det kan handla om såväl ekonomiskt stöd som hjälp med psykolog. Socialstyrelsen har också tagit fram en vägledning för socialtjänsten för hur brottsoffers behov av hjälp ska bedömas. Det är angeläget att brottsoffer kan erbjudas hjälp på liknande villkor i hela landet. Därför behöver kommunernas socialtjänst säkerställa att de

lever upp till gällande lagstiftning och regelverk. Socialstyrelsen publicerade öppna jämförelser av kommunernas stöd åt brottsoffer senast 2014. En möjlighet för att få en bättre helhetsbild av hur stödet ser ut idag är att genomföra en ny kartläggning.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.49

8.50

8.51

8.52: Skadestånd och ersättning i brottmål

8.52.1 Centerpartiet ska driva på för att en förändring i lagstiftningen ska ske så att Brottsoffermyndigheten skyndsamt efter en laga kraft-vunnen dom ska betala ut det utdömda beloppet. Det ska sedan åligga brottsoffermyndigheten att kräva in ersättningen av gärningsmannen.

8.52.2 Centerpartiet ska driva på för att rätten att få ersättning från Brottsoffermyndigheten inte ska påverkas av om en person har en privat försäkring eller ej.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp den långa och byråkratiska processen som brottsoffer inte sällan måste gå igenom för att få ut tilldömt skadestånd. Motionären lyfter att det handlar om en utsatt grupp som blivit utsatta för brott och att processen bör göras om för att förenkla för de personer som redan har drabbats.

Många brottsoffer vittnar om att svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd gör att kränkningen efter brottet blir än större. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner i den del den berör fråga om skadestånd då Centerpartiet på stämman 2015 tog tydlig ställning i frågan kring detta. Vi vill att det ska bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process och att staten i fall där gärningsmannen har dömts till fängelse ska betala ut skadeståndet till brottsoffret och sedan vara ansvarig för att kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen.

Motionären lyfter frågor som Centerpartiet driver sedan tidigare. Det är viktigt att brottsoffers rättigheter tillvaratas bättre när det gäller bland annat sättet för utbetalning och hanteringstider. Av såväl praktiska som ekonomiska skäl vill Centerpartiet att det ska finnas en begränsning i vilket ansvar staten ska ha för de skadestånd som döms ut till brottsoffer och därför har Centerpartiet sedan tidigare föreslagit vissa begränsningar. Brottsoffer som tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen har dömts till fängelse ska inte själv behöva kräva skadeståndet från gärningsmannen utan detta bör vara ett statligt ansvar. Staten ska sedan kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen. Då det är viktigt att hushålla väl med skattebetalarnas pengar anser Partistyrelsen inte att staten ska ta ansvar för att betala ut skadeståndet om en försäkring täcker detta.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.52.1

Partistämman avslag följande motioner:

8.52.2

8.53: Kränkningersättning

8.53.1 Att lagstiftaren inför en bestämmelse i skadeståndslagen som ger anhöriga till våldsdödade rätt till kränkningersättning.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att anhöriga ska rätt till kränkningersättning då en nära anhörig har dödats. Motionären hänvisar till Norge där anhöriga får ersättning om gärningsmannen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet orsakat dödsfallet.

Centerpartiet vill att det ska bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process. Vi vill att brottsoffers rättigheter ska tillvaratas bättre när det gäller bedömning av skadestånd och ersättnings storlek, sättet för utbetalning och hanteringstider, samt det sammantagna skyddet för brottsoffer. När det gäller brottsoffer som tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen har dömts till fängelse vill vi inte att brottsoffret självt ska behöva kräva skadeståndet från gärningsmannen, utan att detta bör vara ett statligt ansvar.

Skadestånds- och ersättningsfrågor i samband med brott har vid många tillfällen blivit en fråga för diskussion. Senast i samband med att en av föräldrarna till en flicka som dog i terrordådet på Drottninggatan i Stockholm tillerkändes ersättning för sveda och värk, men vägrades kränkningersättning av Tingsrätten (domen har överklagats). Inför en lagändring i Skadeståndslagen 2002 övervägde lagstiftaren att införa en särskild ersättningspost för kränkningersättning till anhöriga. Regeringen beslutade då att säga nej till en ny särskild ersättningspost för kränkningersättning till anhöriga med motivet att allmänna skadeståndsrättsliga principer innebär att ersättning endast kan utgå när skadan är en ”beräknelig och typisk följd” av skadehändelsen och ”omedelbart och direkt” drabbar någon. Skada i form av anhörigas kränkning ansågs inte falla inom dessa principer. Partistyrelsen anser att närstående till en person som blir våldsdödad måste anses vara berättigade till ersättning för den upprördhet, sorg, maktlöshet och kränkning av sinnesfriden som någon kan känna om en nära anhörig har dödats genom brott mot dennes person. Sedan länge finns en bestämmelse i norsk lag om att vissa närstående till den avlidne har rätt till kränkningersättning om gärningsmannen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet orsakat dödsfallet. Partistyrelsen anser att detta är något som bör ses över på nytt och föreslår därför att frågan utreds.

Partistämman beslutade:

Att en utredning ser över möjligheten att införa en bestämmelse i skadeståndslagen som ger anhöriga till våldsdödade rätt till kränkningersättning.

Partistämman instämde i intentionerna i motion:

8.53

8.54: Hets mot folkgrupp

8.54.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att avskaffa lagen om hets mot folkgrupp

Partistyrelsens yttrande:

Motionen lyfter frågan om grupper som samlas kring en exkluderande och fördomsfull eller i vissa fall rasistisk agenda. Motionären anser att lagen om hets mot folkgrupp är kontraproduktiv då grupperna på grund av denna lagstiftning tvingas hålla sina agendor dolda med risk för påföljder om de hade öppet proklamerat var de egentligen står. Motionären pekar på att allt fler väljer att rösta in dessa grupperingar i våra parlament och att varje individ och gruppering istället bör få ge uttryck för vad de verkligen driver för frågor.

Centerpartiet tar tydligt avstånd från grupperingar som driver en rasistisk eller exkluderande agenda och oroas över den högerpopulism som sprider sig i Sverige, Europa och världen. Det är viktigt att på alla sätt arbeta mot detta till exempel genom att kriminalisera deltagande i våldsbejakande organisationers verksamheter, vilket är något Centerpartiet tidigare har föreslagit.

Ett av de viktigaste verktyg vi har mot de personer och organisationer som sprider hatiska budskap är möjligheten att åtala de som försöker piska upp hatet. Att ta bort denna möjlighet genom att avkriminalisera hets mot folkgrupp skulle lämna fältet fritt för de som vill hetsa mot till exempel religiösa minoriteter eller HBTQ-personer. Sverige har dessutom skrivit under FN:s konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering och skulle vi avkriminalisera hets mot folkgrupp skulle vi inte uppfylla våra åtaganden enligt denna konvention.

Partistämman avslog följande motioner:

8.54

8.55, 8.56, 8.57, 8.58, 8.59, 8.60: Brott och påföljder

8.55.1 Att partiet arbetar för att få till en översyn på denna möjlighet och praxis för de som utreder brott att lägga ihop olika typer av brott i samma mål.

8.56.1 Centerpartiet ska driva på för att sänka gränsen på straffvärdet för när villkorlig dom ska kunna tillämpas.

8.56.2 Centerpartiet ska driva på för att ändra lagstiftning så att villkorligt straff ska omvandlas till fängelsestraff om nya brott begås. Endast brott med penningböter på straffskalan bör vara undantaget denna regel.

8.56.3 Centerpartiet ska driva på så att det för straff som grundar sig på flera olika brottstillfällen ej ska vara möjligt att döma till villkorlig dom.

8.57.1 Att nedre delen av straffskalan för grovt vållande till annans död höjs

8.57.2 Att en ny brottsrubricering, Synnerligen grovt vållande till annans död, införs.

8.57.3 Att samhället genom lagstiftning tar ett större ansvar för återfallsbrottslingar via Kriminalvården

8.58.1 att Centerpartiet arbetar för att påskynda utvisningarna av dömda personer med utländskt medborgarskap samt

8.58.2 att Centerpartiet medverkar till att platstillgången ökar på våra fängelser

8.59.1 att besluta att förenkla kameraövervakning i affärer och restauranger, krogar.

8.59.2 att det ska bli en nolltolerans mot vardagsbrott. Vardagsbrott måste tas på större allvar i hela rättskedjan med början i att polisen utreder de brott som har förutsättning att klaras upp. Det skulle öka anmälningsbenägenheten och stärka förtroendet för rättsväsendet.

8.59.3 att straffrabatten för återfallsförbrytare tas bort. Systematik måste beivras hårdare – inte rabatteras. Det är orimligt att det lönar sig att begå många brott. Straffrabatten gynnar de individer som försörjer sig genom stölder och annan brottslig verksam

8.59.4 att butikerna ska vara en fredad zon. En handlare har visserligen rätt att avvisa personer ur butiker men saknar redskap för att hålla personer som tidigare hotat, stulit eller till och med misshandlat borta. Vi vill att personer som inte följer uppmaningen om att lämna butiken ska anses störa mot den allmänna ordningen och avlägsnas från butiken. Vägran ska likställas med olaga intrång. Vi vill också att personer som dömts för upprepade brott mot butik ska kunna beläggas med tillträdesförbud – framförallt gällande trakasserier eller misshandel av personal. Inga arbetsplatser hade accepterat att en person som tidigare utsatt personal för hot och våld släpps in igen. Det måste gälla även i butiker.

8.59.5 att påföljderna anpassas efter gärningsmannens förmåga att göra rätt för sig. Bötesstraffet, som är den vanligaste påföljden, har i många fall också spelat ut sin roll. Cirka 14 000 personer har i dag tre eller fler oreglerade böteskulder hos Kronofogden

8.60.1 att Centerpartiet ska verka för att skydda medborgarna från återfallsförbrytare genom att införa längre straffsatser vid upprepad brottslighet

Partistyrelsens yttrande:

En motionär föreslår en förändring av systemet med mängdrabatt vilket innebär att en person som begått många brott inte straffas fullt ut för samtliga brott.

En motion behandlar frågan om villkorlig dom och villkorlig frigivning. Villkorlig dom används idag i stor utsträckning, i synnerhet för många brott vid en första överträdelse men även då det gäller upprepad brottslighet. Motionären lyfter risken med att människor riskerar att tappa förtroendet för rättsväsendet då även relativt grova brott liksom upprepad brottslighet inte leder till kännbara straff samt att de villkorliga straffen ofta försvårar Polismyndighetens arbete med mängdbrottslighet då det i många fall handlar om återfallsförbrytare som avtjänar villkorligt straff.

En motionär föreslår en skärpt syn på brottet vållande till annans död och pekar på att det även i fall där brottet anses vara grovt döms till straff långt under maxstraffet. Detta även om gärningsmannen är återfallsförbrytare eller påverkad av droger eller alkohol.

En motionär föreslår att påskynda utvisningar av dömda personer med utländskt medborgarskap, bland annat av kostnadsskäl. Motionären föreslår att dömda personer som ska utvisas får avtjäna sitt straff i hemlandet i högre grad. Motionären menar också att detta skulle öka platstillgången i våra fängelser och att Centerpartiet bör verka för att detta sker.

Centerpartiet har länge arbetat för att kriminalvården både ska straffa och rehabilitera för att förhindra att dömda personer begår brott igen. De som sitter i fängelse behöver få arbetsträning, social övning och hjälp för att jobba mot missbruk och kriminellt beteende. Centerpartiet har också varit tydligt med att utvisning på grund av brott ska användas i flera fall.

En motion föreslår ett antal åtgärder för att öka tryggheten i affärer och på restauranger och krogar, bland annat att ta bort straffrabatten för återfallsförbrytare och att anpassa påföljden efter gärningsmannens förmåga att göra rätt för sig bland annat när det gäller bötesstraff.

En annan motion föreslår att Centerpartiet ska verka för att skydda medborgarna från återfallsförbrytare genom att införa längre straffsatser vid upprepad brottslighet

Centerpartiet har i ett flertal sammanhang varit tydliga med att vi vill att mängdrabatten i den form den finns idag ska tas bort, bland annat under valrörelsen 2018. Detta är inte minst viktigt när det gäller brott som begås med systematik, till exempel stölder. När det gäller den frågan har Centerpartiet även drivit på för att systematiska stölder ska straffas hårdare, något som nyligen har utretts av regeringen och där förslag förhoppningsvis snart ska kunna läggas på riksdagens bord.

Centerpartiet har länge talat om skarpare straff, i synnerhet när det gäller sexualbrott och grova våldsbrott, men även när det gäller upprepad brottslighet. Vi har också sagt att vi vill slopa dagens system med automatisk villkorlig frigivning efter två tredjedelar av strafftiden och ersätta den med ett system där större hänsyn tas bland annat till hur den enskilde skött sig under verkställigheten.

Det system vi har idag riskerar att uppmuntra till fler brott. Att helt ta bort mängdrabatten skulle dock riskera att leda till att människor döms till längre straff för ett stort antal stölder än för ett mord eller en våldtäkt och det är inte önskvärt. Centerpartiet vill att dagens form av mängdrabatt ska tas bort och att fler brott än det grövsta ska straffas fullt ut. Dagens bestämmelser innebär dessutom att det finns flera möjligheter att inte inleda eller på förhand avsluta en brottsutredning. Direktavskrivning innebär att polisen skriver av ärendet och inte inleder någon förundersökning. Förundersökningsbegränsning innebär att man begränsar brottsutredningen till att endast omfatta vissa brott. Slutligen finns även så kallad åtalsunderlåtelse, som innebär att brottet utreds men inte leder till åtal. Det är inte rimligt att en så stor andel av alla brottsutredningar idag läggs ned i förtid. Möjligheterna till direktavskrivning, förundersökningsbegränsning och åtalsunderlåtelse bör därför begränsas, särskilt i fall där det finns ett tydligt brottsofferintresse. Inte minst för att ett brottsoffer ska få större möjlighet att tilldömas skadestånd av gärningsmannen.

Centerpartiet har i ett flertal sammanhang varit tydligt med att vi vill ta krafttag mot mängdbrottsligheten, bland annat genom att föreslå skärpta straff för systematisk stöld och att ta bort mängdrabatten och ersätta den med ett system där fler brott än det grövsta ska straffas fullt ut.

Centerpartiet vill att samhället markerar tydligare mot grova brott genom att hela straffskalan används och att straffen höjs för vissa grova brott. Centerpartiet ser också allvarig på återfall i brottslighet och vill att dagens form av mängdrabatt ska tas bort. När grova brottslingar döms till så låga straff att de kan upplevas som kränkande för brottsoffren är det lätt att känna att samhället inte ser allvaret i det brott som har begåtts. Det finns en utmaning i att domstolarna, trots upprepade lagändringar, inte använder hela straffskalan ens i ärenden där detta tycks uppenbart. Dock ska en straffskala kunna användas på många olika situationer där

vissa kan motivera ett lägre straff medan andra motiverar ett högre. Partistyrelsen vill se en översyn av lagstiftningen för att nå en tydlig förändring i straffmätningen inte bara när det gäller vållande till annans död utan även till andra brott. Angående förslag kring att begränsa användningen av villkorlig dom som påföljd anser Partistyrelsen frågan är av bredare karaktär varför en bredare ansats bör tas när det gäller påföljder generellt.

Svårigheten med att förmå domstolarna att använda hela straffskalan har i vissa fall gjort att lagstiftaren har valt att införa ytterligare en grad i bedömningen av brottets allvar. Det gäller till exempel synnerligen grov misshandel. För att dömas till grovt vållande till annans död ska domstolen särskilt beakta om gärningen har innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt slag, eller om gärningsmannen, när det krävts särskild uppmärksamhet eller skicklighet, har varit påverkad av alkohol eller något annat medel eller annars gjort sig skyldig till en försummelse av allvarligt slag. Enligt Partistyrelsen är det önskvärt att domstolen i högre grad använder den övre delen av straffskalan, men ser inte nödvändigheten i att införa en ny grovhetsgrad, särskilt som det ter sig svårt att fastställa vad som skulle krävas för att ett brott ska anses vara synnerligen grovt.

Kriminalvårdens fokus ska redan idag vara rehabilitering. Först då kan vi se till att de som är intagna inte begår nya brott efter att straffet har tjänats av. De som dömts till straff har olika förutsättningar för behandling. Målet är att varje person ska kunna ta hand om sig själv, vara fri från missbruk och kunna försörja sig lagligt. Det ligger redan i Kriminalvårdens uppdrag att ta ansvar för återfallsbrottslingar. Partistyrelsen ser ingen anledning till ytterligare lagstiftning, men instämmer i övrigt i motionens intentioner.

En person som är dömd till fängelse i Sverige, men har ett annat hemland kan personen under vissa förutsättningar avtjäna straffet där. Om en person blir överförd till sitt hemland bestäms bland annat av lagar, regler och avtal mellan länder. Reglerna är olika beroende på om man kommer från ett annat nordiskt land, ett annat EU-land, eller ett land utanför Norden och EU. Man kan bli överförd till det andra landet om man har anknytning dit. Det är Kriminalvården eller den dömde som tar initiativ till att flytta personen till ett annat land.

Den svenska kriminalvården lider av stor platsbrist och det är av vikt att platstillgången ökar. Centerpartiet bör vara en aktiv aktör för att se till att detta förändras. Partistyrelsen ser att regelverket som tillåter att en person kan avtjäna straffet i ett annat land redan finns på plats. Samtidigt som det är viktigt att Sverige följer de internationella konventioner som finns på området och inte utvisar personer som riskerar att råka ut för inhuman behandling ser partistyrelsen att det i vissa fall kan vara mer humant att få verkställa sitt straff i sitt hemland till exempel genom att det ökar möjligheten för den dömde att ha kontakt med familj som kan komma på besök. Partistyrelsen anser därför att det är bra om fler, inom de lagar, regler och konventionsbestämmelser som redan finns på plats, vägar kan sökas att låta fler personer som dömts till utvisning avtjäna sitt straff i hemlandet. Med reservation för att svenska medborgare inte kan eller ska utvisas handlar det enligt Partistyrelsens mening dock inte främst om vilket medborgarskap en person har, som det uttrycks i motionen, utan om vilken koppling personen har till Sverige respektive det andra landet och brottets allvar och föreslår därför en alternativ skrivning. Även när det gäller frågan om platstillgång anser partistyrelsen att skrivningen behöver breddas.

Motionären lyfter frågan om ökade möjligheter till kameraövervakning i bland annat affärer och restauranger. Detta är något som Centerpartiet står bakom och partistyrelsen instämmer därför i motionens intentioner. Dock har en ny Kamerabevakningslag redan trätt i kraft 2018

vilken innebär att kravet på tillstånd begränsas till myndigheter och vissa andra som utför uppgifter av allmänt intresse. Möjligheterna för bland annat butiksägare att installera övervakningskameror har därmed underlättats markant.

Centerpartiet driver sedan tidigare frågan om nolltolerans mot brott. Av såväl finansiella som praktiska skäl krävs dock att detta börjar i vissa utsatta områden där brottsligheten är som störst. Det är ett sätt att markera att brottets bana inte leder någonstans och få bukt med att unga fastnar i kriminalitet. Vi vill också att mängdrabatten i den form den finns idag ska tas bort och har sedan stämman 2017 beslut på att driva frågan om tillträdesförbud till butiker för att stoppa personer som stjälar eller trakasserar personal eller kunder. Även i dessa delar instämmer partistyrelsen i motionens intentioner.

Den påföljd en person får ska både vara ett straff och leda till att personen får möjlighet att komma tillbaka till ett liv utan brott. Motionärens förslag om att påföljden ska anpassas efter gärningsmannens förmåga att göra rätt för sig är tänkvärdt. Ett alternativt sätt att straffa en person som inte har förmåga att betala böter, till exempel fängelse eller samhällstjänst, skulle kunna få flera önskvärda effekter. Dels skulle gärningsmannen få ett kännbart straff i ordets egentliga mening, vilket inte är fallet om det ändå inte finns någon möjlighet för gärningsmannen att betala böterna. Dels undviker man att gärningsmannens skulder ökar vilket i sig kan underlätta rehabilitering och en väg tillbaka till ett liv utan brott.

Partistämman beslutade:

Att arbeta för att dagens form av mängdrabatt ska tas bort och ersättas med ett system där fler brott än det grövsta ska straffas fullt ut.

Att Centerpartiet ska driva på för en tydlig förändring i straffmätningen så att domstolarna i högre grad använder hela straffskalan

Att Centerpartiet ska arbeta för att möjligheterna till direktavskrivning, förundersökningsbegränsning och åtalsunderlåtelse ska begränsas, särskilt i fall där det finns ett tydligt brottsofferintresse

Att Centerpartiet arbetar för att låta fler personer som dömts till utvisning avtjäna sitt straff i hemlandet

Att Centerpartiet arbetar för att öka kapaciteten på landets häkten och anstalter

Att Centerpartiet ska arbeta för nolltolerans mot brott med start i vissa områden

Att Centerpartiet ska arbeta för att gärningsmannen ska göra rätt för sig och att påföljden anpassas efter det

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.55

8.56

8.57.1

8.57.3

8.58

8.59

8.60

Partistämman avslog följande motioner:

8.57.2

8.61: Bilmålvakter

8.61.1 att centerpartiets riksdagsgrupp verkar för att den nya lagen följs upp och implementeras

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter behovet av att följa upp och utvärdera den lag mot bilmålvakter som relativt nyligen instiftades. Detta i syfte att till exempel se vilka verktyg Transportstyrelsen har för att begränsa antalet fordon per person och för att se hur Polismyndigheten kommer att följa upp att lagen följs.

Att enskilda kan skriva hur många bilar som helst på sitt namn samtidigt som man har stora skulder är ett problem som måste lösas. Centerpartiet tror att lagstiftningen måste ändras så att polisen även kan stoppa bilar som färdas vid misstanke om brott för att ingripa vid misstanke om brott och så kallat bilmålvakteri. Vi vill även göra det enklare för kommunerna att agera mot övergivna fordon.

Regeringen genomförde en översyn av lagstiftningen kring fordonsmålvakter 2018. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner att det är viktigt att lagen fungerar och att myndigheterna har de verktyg som behövs för att kunna göra sitt jobb, men vill invänta eventuella nya förändringar som framkommit av den nya utredningen innan en ny uppföljning föreslås.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.61

8.62: Vapenlagstiftning

8.62.1 att innehav av vapendelar som inte färdigställts till ett användbart vapen klassas som ”grovt vapenbrott”.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att innehav av olika vapendelar som kan färdigställas till fungerande vapen ger lägre straff än fungerande vapen och föreslår att innehav av vapendelar som inte färdigställts till ett användbart vapen klassas som grovt vapenbrott.

Centerpartiet anser att det är viktigt med tydliga och förutsägbara regler, att myndigheternas tillståndsgivning fungerar smidigare och snabbare än idag och att vi inte krånglar till det för sportskyttar och jägare i onödan.

Trots att många förslag som rör vapenlagstiftning inte bedöms ha någon märkbar effekt på kriminellas eller terroristers användning av vapen har Partistyrelsen noterat att jägares och sportskyttars möjlighet att bedriva sin verksamhet beskärs just med detta argument. Det är ovanligt att legala vapen används i brottslig verksamhet. Viktiga delar för att kunna sätta ihop ett fungerande vapen är redan tillståndspliktiga och kräver licens för att inneha. Risken finns att den föreslagna lagstiftningen skulle skapa onödiga problem för legala vapenägare samtidigt som den riskerar få ringa eller ingen effekt på de grovt kriminella som hanterar vapen.

Partistämman avslog följande motioner:

8.62

8.63: Offerlösa brott

8.63.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för en lagstiftning att det enbart är brottsligt att utsätta någon annan för lidande

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att det inte ska vara möjligt att lagföra individer för offerlösa brott. Motionären beskriver offerlösa brott som brott där ingen blir lidande.

Centerpartiet anser att det är viktigt att ha ett brottsofferperspektiv i rättsväsendet. Bland annat driver vi sedan länge brottsoffers rätt till bättre information, större möjligheter att få ut ett tilldömt skadestånd och att färre utredningar ska kunna läggas ner. Det är viktigt att vi både har ett effektivt rättsväsende som lagför så många brott som möjligt och att brottsoffer kan få någon sorts upprättelse för det brott som har begåtts emot dem.

Ett brott som begås mot en person är ofta mycket värre än ett brott som begås mot en organisation, en myndighet, eller mot allmänheten. Dock är det viktigt att alla brottsliga handlingar kan lagföras och att vi inte sätter en generell begränsning utifrån en föreställning om vad lidande innebär.

Partistämman avslog följande motioner:

8.63

8.64: Samhälleliga satsningar

8.64.1 Att: Centerpartiet använder minst hälften av de medel vi vill tillföra rättsväsendet på satsningar inom skolväsendet

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att Centerpartiet ska använda minst hälften av det medel partiet vill tillföra rättsväsendet på satsningar inom skolväsendet. Syftet är att satsa förebyggande på att ge individer möjlighet att klara av sina studier. Motionären menar att man på så sätt kan öka antalet vuxna i skolan och bättra på skolans kvalitet.

Centerpartiet anser att skolans roll i det brottsförebyggande arbetet är viktig. Inte bara genom skolans möjligheter att jobba med elevernas attityder till brott, utan även möjligheten att ge barnen bra framtidsutsikter.

Partistyrelsen ser vikten av att alla elever får en bra utbildning. Alla elever som lämnar grundskolan ska kunna läsa och skriva och ha grundläggande kunskaper i matematik. Skolan har en viktig roll i det brottsförebyggande arbetet, men Partistyrelsen tror inte att ett omedelbart överförande av hälften av det medel som idag satsas på rättsväsendet skulle innebära lägre brottslighet då det på kort sikt skulle göra att polisen inte kunde göra sitt jobb för att förebygga, förhindra och utreda brott som begås idag.

Partistämman avslög följande motioner:

8.64

8.65: Straffmyndig ålder

8.65.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att både behålla den straffrabatt som ges och utöka den upp till 25 års ålder

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att Centerpartiet ska arbeta för att behålla den straffrabatt som ges för unga personer idag och utöka den upp till 25 år ålder. Motionären menar att en individ som döms till fängelse löper större risk att fortsätta i kriminalitet och föreslår att åldern för möjligheten att ges vård snarare än fängelse bör höjas.

För att minska kriminaliteten på lång sikt är det viktigt att ge de barn och familjer som behöver stöd tidig hjälp. De ungdomar som ändå begår brott ska ha en snabb och tydlig reaktion från samhället. Centerpartiet tog på stämman 2017 beslut på att vill se över straffrabatten för unga återfallsförbrytare och unga grova brottslingar. Centerpartiet har i riksdagsmotioner poängterat att Kriminalvården har en viktig roll i att stärka arbetet med att förebygga återfall för såväl yngre som äldre brottslingar och även lyft att åtgärder för att stärka avhoppbarverksamheten, förstärka tidigare dömdas möjligheter på arbetsmarknaden, förhindra att skulder uppstår för den intagne under fängelsetiden och stärka samverkan mellan berörda myndigheter för att få till stånd en adekvat utslussning måste ses över.

Partistyrelsen anser att det behövs tidiga sociala insatser för att förebygga brott. Varje ung människa som hamnar i kriminalitet är ett misslyckande från samhällets sida. Samtidigt har det vid ett flertal tillfällen blivit tydligt att vissa unga människor begår väldigt grova brott där brottsofferperspektivet gör att de måste kunna straffas hårdare. Det finns en risk att människor förlorar sin tro på rättssystemet om alltför låga straff döms ut och det vore allvarligt. Partistyrelsen menar att det behövs en översyn av den straffrabatt som nu ges till unga brottslingar så att de som upprepat begår brott och de som begår riktigt grova brott kan få ett rättmätigt straff.

Partistämman avslög följande motioner:

8.65

8.66: Övervakning

8.66.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att vi ska ha ett öppet samhälle utan övervakning av individer i samhället

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att Centerpartiet ska arbeta aktivt för att vi ska ha ett öppet samhälle utan övervakning. Motionären menar att individer känner mer otrygghet som en följd av mer kontroll och att övervakning inte förhindrar brott och att det finns mer effektiva åtgärder för att arbeta mot brott.

Centerpartiet anser att respekten för den enskildes personliga integritet är en grundsten i varje demokrati. En egen personlig sfär där människor utan övervakning kan forma och utbyta tankar och skapa relationer är en förutsättning för personlig utveckling och ett fritt offentligt samtal. Centerpartiet anser dock att viss övervakning, som t.ex. kameraövervakning är nödvändigt för att kunna utreda grova brott. Centerpartiet står därför bakom den nya Kamerabevakningslagen som trädde ikraft 2018 vilken innebär att kravet på tillstånd begränsas till myndigheter och vissa andra som utför uppgifter av allmänt intresse. Centerpartiet anser också att polisen efter anmälan ska kunna sätta upp kameror där det är nödvändigt till exempel för att lättare kunna utreda brott.

Partistyrelsen anser att ett starkt integritetsskydd är en omistlig del av ett öppet och demokratiskt samhälle. Det är viktigt att all lagstiftning prövas mot dess påverkan på människors personliga integritet och att det finnas en proportionalitet mellan lagstiftningens inskränkning av medborgarnas integritet och lagarnas syfte. Samtidigt är en viss övervakning nödvändig för att till exempel kunna utreda grova brott. Partistyrelsen anser motionen för kategorisk för att bifalla, men instämmer i dess generella intentioner.

Partistämman beslutade:

Centerpartiet anser att respekten för den enskildes personliga integritet är en grundsten i varje demokrati. Centerpartiet anser dock att viss övervakning, som t.ex. kameraövervakning är nödvändig för att kunna utreda grova brott.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

8.66